

TC.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN
ANNE-BABA TUTUMU İLE TOPLUMSAL CİNSİYET
ROLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Mebrure KOYUNCUOĞLU

Danışman
Prof. Dr. Ayten ERDOĞAN

İstanbul – 2021

TEZ TANITIM FORMU

- YAZAR ADI SOYADI** : Mebrure KOYUNCUOĞLU
- TEZİN DİLİ** : Türkçe
- TEZİN ADI** : Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Anne-Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
- ENSTİTÜ** : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
- ANABİLİM DALI** : Psikoloji Anabilim Dalı
- TEZİN TÜRÜ** : Yüksek Lisans
- TEZİN TARİHİ** : 16.07.2021
- SAYFA SAYISI** : 90
- TEZ DANIŞMANLARI** : Prof. Dr. Ayten ERDOĞAN
- DİZİN TERİMLERİ** : Anne-Baba Tutumu, Demokratik Tutum, Koruyucu/İstekçi Tutum, Otoriter Tutum, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu
- TÜKÇE ÖZET** : Bu çalışmanın amacı; 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rollerini tutumu arasındaki ilişkiyi incelemektir.
- DAĞITIM LİSTESİ** : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Mebrure KOYUNCUOĞLU

TC.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Bilim Dalı

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE ALGILANAN
ANNE-BABA TUTUMU İLE TOPLUMSAL CİNSİYET
ROLLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Mebrure KOYUNCUOĞLU

Danışman
Prof. Dr. Ayten ERDOĞAN

İstanbul – 2021

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Mebrure KOYUNCUOĞLU

..... / ..... / 2021

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Mebrure KOYUNCUOĞLU'nun "Üniversite Öğrencilerinde Algılanan Anne-Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Psikoloji anabilim dalı, Klinik Psikoloji bilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye *Prof. Dr. Ayten ERDOĞAN*
(Danışman)

Üye
Dr. Öğr. Üyesi Necip ÇAPRAZ

Üye
Dr. Öğr. Ekrem Sedat ŞAHİN

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

... / ... / 2021

İmzası

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

Enstitü Müdürü

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın öncelikli amacı; 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bununla birlikte, sosyo-demografik özelliklerin de anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişki araştırılmıştır.

Yöntem: Bu araştırma, ilişkisel tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırma evreni olarak 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin katılımı ile yürütülmüştür. Örneklemde, 270'i (% 67,5) kadın ve 130'u (% 32,5) erkek cinsiyetinden oluşan 400 katılımcı bulunmaktadır. Veri toplama aracı olarak; Ana Baba Tutumları Ölçeği, Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formu kullanılmıştır. Veriler SPSS programı kullanılarak çözümlenmiştir.

Bulgular: Bulgulara göre öncelikle, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumları ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasındaki ilişki anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Bununla birlikte, demokratik ana baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasındaki ilişki anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır. Demokratik ana baba tutumu ile koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumları arasında negatif yönde anlamlı korelasyon bulunurken, koruyucu/istekçi ile otoriter ana baba tutumları arasında ise pozitif yönde anlamlı korelasyon bulunmuştur.

Sonuç: Üniversite öğrencilerinde algılanan anne-baba tutumları ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasındaki ilişki anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anne-Baba Tutumu, Toplumsal Cinsiyet Roller Tutumu, Üniversite Öğrencileri

SUMMARY

Aim: The primary aim of this study is to examine evaluation of the relationship between parental attitude patterns and gender roles in university students between the ages of 18-27. In this study, the relationship between socio-demographic characteristics, parental attitude patterns and gender roles was also investigated.

Method: This study is a research in relational screening model. It was conducted with the participation of university students between the ages of 18-27 as the research population. In the sample, there are 400 participants, 270 (67.5%) female and 130 (32.5%) male. As a data collection tool; Parent Attitudes Scale, Gender Roles Attitude Scale and Personal Information Form were used. The data were analyzed using the SPSS program.

Results: According to the findings, first of all, the relationship between protective/demanding and authoritarian attitudes towards gender roles differs significantly. However, the relationship between democratic attitude towards gender roles does not differ significantly. While a negative significant correlation was found between democratic attitude and protective/demanding and authoritarian attitudes, a positive significant correlation was found between protective/demanding and authoritarian attitudes.

Conclusion: Evaluation of the relationship between parental attitude patterns and gender roles in university students differs significantly.

Keywords: Parental Attitude Patterns, Gender Roles, University Students

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
EKLER LİSTESİ	x
ÖNSÖZ.....	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 Araştırmanın Modeli	2
1.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	2
1.2.1. Çalışma Deneklerinin Sosyo-demografik Özellikleri.....	2
1.3. Araştırmanın Amacı	3
1.4. Araştırmanın Problemi	4
1.5. Araştırmanın Hipotezleri	4
1.6. Araştırmanın Önemi	5
1.7. Sayıtlar	6
1.8. Sınırlılıklar.....	6
1.9. Tanımlar	7

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Anne-Baba Tutumu	8
2.1.1. Demokratik Tutum.....	9
2.1.2. Koruyucu/İstekçi Tutum	9
2.1.3. Otoriter Tutum	10
2.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu.....	11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Veri Toplama Araçları.....	13
3.1.1. Ana Baba Tutumları Ölçeği (ABTÖ)	13
3.1.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ).....	13

3.1.3. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Puanları için Cronbach's Alfa Güvenirlik Analizi Sonuçları	14
3.1.4. Kişisel Bilgi Formu.....	14
3.2. Verilerin Toplanması.....	14
3.3. Verilerin Analizi.....	15
3.3.1. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği için İstatistikler	15

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Sosyo-demografik Verilerle İlişkinin Değerlendirilmesi	17
4.2. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi	28
4.3. Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi	29
4.4. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Sosyo-demografik Verilerle İlişkinin Değerlendirilmesi	30
4.5. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi.....	40
4.6. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi	41
4.7. Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Sosyo-demografik Verilerle İlişkinin Değerlendirilmesi	42
4.8. Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi.....	52
4.9. Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi	53

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

5.1. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Cinsiyet Değişkeni Açısından Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.....	54
5.2. Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu Yaş Değişkeni Açısından Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.....	55
5.3. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları Aile Ortalama Geliri Açısından Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.....	55

5.4. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Farklılaşmaktadır.	56
5.5. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.	57
5.6. Ana Baba Tutumu Alt Boyutlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.	58
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	59
KAYNAKÇA.....	61
EKLER.....	65

KISALTMALAR

ABTÖ : Ana Baba Tutumları Ölçeği

TCRTÖ : Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

TABLolar LİSTESİ

- Tablo 1.** Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi 17
- Tablo 2.** Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Yaş Açısından Değerlendirilmesi 18
- Tablo 3.** Tek Yönlü ANOVA Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi..... 19
- Tablo 4.** Tek Yönlü ANOVA testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Baba Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi..... 20
- Tablo 5.** Tek Yönlü ANOVA testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kardeş Sayısı Açısından Değerlendirilmesi..... 21
- Tablo 6.** Tek Yönlü ANOVA testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Aile Ortalama Gelir Durumu Açısından Değerlendirilmesi 22
- Tablo 7.** Kruskal Wallis H Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne-Baba Birlikteliği Açısından Değerlendirilmesi..... 23
- Tablo 8.** Kruskal Wallis H Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kim ile Yaşandığı Açısından Değerlendirilmesi..... 24
- Tablo 9.** Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Medikal Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi 25
- Tablo 10.** Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi 25
- Tablo 11.** Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Medeni Durum Açısından Değerlendirilmesi..... 26
- Tablo 12.** Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Romantik İlişki Durumu Açısından Değerlendirilmesi 27
- Tablo 13.** Pearson Korelasyon Analizi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Değerlendirilmesi..... 28
- Tablo 14.** Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisi 29
- Tablo 15.** Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Yaş Açısından Değerlendirilmesi..... 30
- Tablo 16.** Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi 31

Tablo 17. Tek Yönlü ANOVA ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Baba Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi	32
Tablo 18. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kardeş Sayısı Açısından Değerlendirilmesi	33
Tablo 19. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Aile Ortalama Geliri Açısından Değerlendirilmesi	34
Tablo 20. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne-Baba Birlikteliği Açısından Değerlendirilmesi	35
Tablo 21. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kim ile Yaşadığı Açısından Değerlendirilmesi	36
Tablo 22. Mann Whitney U Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Medikal Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi.....	37
Tablo 23. Mann Whitney U Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi	37
Tablo 24. Mann Whitney U Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Medeni Durum Açısından Değerlendirilmesi	38
Tablo 25. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Romantik İlişki Durumu Açısından Değerlendirilmesi.....	39
Tablo 26. Pearson Korelasyon Analizi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Değerlendirilmesi.....	40
Tablo 27. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisi	41
Tablo 28. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Yaş Açısından Değerlendirilmesi	42
Tablo 29. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi	43
Tablo 30. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Baba Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi	44
Tablo 31. Kruskal Wallis H ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kardeş Sayısı Açısından Değerlendirilmesi	45

Tablo 32. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Aile Ortalama Geliri Açısından Değerlendirilmesi	46
Tablo 33. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne-Baba Birlikteliği Açısından Değerlendirilmesi.....	47
Tablo 34. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kim ile Yaşadığı Açısından Değerlendirilmesi	48
Tablo 35. Mann Whitney U Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Medikal Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi.....	49
Tablo 36. Mann Whitney U Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi.....	49
Tablo 37. Mann Whitney U Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Medeni Durum Açısından Değerlendirilmesi	50
Tablo 38. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Romantik İlişki Durumu Açısından Değerlendirilmesi.....	51
Tablo 39. Pearson Korelasyon Analizi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Değerlendirilmesi.....	52
Tablo 40. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisi	53

EKLER LİSTESİ

EK-A : Kişisel Bilgi Formu

EK-B : Ana Baba Tutumları Ölçeği

EK-C : Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

EK-Ç : Ana Baba Tutumları Ölçeği Kullanım İznini

EK-D : Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Kullanım İznini

EK-E : Etik Kurul Karar Örneği

ÖNSÖZ

Öncelikle; bu çalışmanın her aşamasında bana yardımcı olan, değerli geribildirimleri ve önerileri ile ışık tutan değerli danışmanım Prof. Dr. Ayten ERDOĞAN' a teşekkürlerimi sunarım.

Mesleki olarak kendimi geliştirebilmem için her zaman yanımda olan, tüm eğitim hayatım boyunca bir an bile sevgisini ve desteğini esirgemeyen, hayatımın mutluluk kaynağı sevgili aileme de teşekkürlerimi bir borç bilirim. Bu zorlu süreci siz olmadan tamamlayamazdım. Emekleriniz için minnettarım... Sizi çok seviyorum.

GİRİŞ

Anne, baba ve çocuktan oluşan aile sisteminde çocuk edindiği davranışları örnek model olarak anne-baba tutumundan almaktadır. Her anne-baba tutumu aynı olmayıp; topluma, kültüre, alt kültürlerle göre veya kişilik özelliğine göre değişmektedir.

Bireyin kişilik oluşumunda aile kavramı oldukça önemlidir, çünkü anne-baba tutumları çocuğun gelecekteki yaşantısına büyük katkı sağlamaktadır (Gündoğdu, 2016). Çocukların aile içi iletişimini gözlemleyerek yetişmesi, anne-babayı rol model olarak benimsemesine neden olması; çocuğun gelecekteki davranış biçimlerine, aileden öğrendiği gibi sosyal ilişkilerine yansıtacaktır (Tümkaya, Çelik ve Aybek, 2010). Bu yüzden anne ve babalar çocuklarında görmek istedikleri davranış biçimlerini, kendi tutum ve davranışlarının belirleyeceğini unutmamalıdır (Yavuzer, 1986, s. 26). Anne-baba ve çocuk arasındaki ilişkinin temeli sevgi, saygı ve güvene dayalı olması büyük önem taşır. Temeli sevgiye dayanmayan aile yapılarına tanık olan çocuğun kadın veya erkek cinsiyet rolüne olan bakış açısı da olumsuz yönde gelişebilmektedir (Yavuzer, 1986, s. 39). Özet olarak, anne-baba ilişkisinin sağlıklı olması, çocuğun hem kişilik gelişimi hem de sosyal ilişkilerinde davranış biçimini kontrol edebilmesi için, bağımsız bir birey olabilmesi açısından oldukça önemlidir.

Toplumsal cinsiyet rolleri; kadının ve erkeğin sorumluluklarını, davranış biçimlerini ve toplumdaki yerini sosyal açıdan belirlemektedir. Bu yüzden, kadın ve erkek cinsiyetinin nasıl davranması veya nasıl görünmesi gerektiği gibi kavramları belirleyen, biyolojik değil toplumsal bir kavramdır denilebilir (Altınova ve Duyan, 2013). Bu kavrama bireyin yaşadığı toplum biçiminin de büyük etkisi vardır. Başka bir deyişle, kadının ve erkeğin yetiştirilme şeklini bireyin yaşadığı toplumun kültürü ve o kültürün öğrettiği roller belirlemektedir (Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Bu bilgiler doğrultusunda, anne ve babanın toplumsal cinsiyet rolleri tutumundaki rolü çocukluk çağından itibaren önemli olması; bu çalışmada anne-baba tutumu alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde faydalı olacağı düşünülmüştür.

Sonuç olarak, 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişki bu çalışmada araştırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri de çalışmada değerlendirilmiştir.

1.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evren ve örnekleme, Türkiye'nin farklı illerinde eğitim görmekte olan 18-27 yaş aralığındaki 400 üniversite öğrencisidir. Katılımcılara ulaşılabilmesi amacıyla sosyal ağlardan yararlanılmıştır. Örneklemin 270'i (%67,5) kadın, 130'u (%32,5) erkek katılımcıdan oluşmaktadır.

1.2.1. Çalışma Deneklerinin Sosyo-demografik Özellikleri

Değişken	Gruplar	N	%
Cinsiyet	Kadın	270	67,5
	Erkek	130	32,5
Yaş	18-22	149	37,3
	23-27	251	62,7
Anne Eğitim Düzeyi	İlkokul ve altı	134	33,5
	Ortaokul	43	10,8
	Lise	83	20,8
	Önlisans ve üstü	140	35,0
Baba Eğitim Düzeyi	İlkokul ve altı	89	22,3
	Ortaokul	60	15,0
	Lise	121	30,3
	Önlisans ve üstü	130	32,5
Kaç Kardeşiniz?	Tek çocuk	38	9,5
	2-3	259	64,8
	4 ve üstü	103	25,8
Ailenin Ortalama Geliri	Düşük	41	10,3
	Orta	305	76,3
	Yüksek	54	13,5
Anne-Baba Birlikteliği	Evli	337	84,3
	Boşandı-Ayrı yaşıyorlar	45	11,3
	Annem ve/veya babam vefat etti	18	4,5
	Kim ile Yaşandığı	Yalnız yaşıyorum	32
Aile ile yaşıyorum	340	85,0	
Arkadaş ile yaşıyorum	28	7,0	

Kronik Medikal Bir Hastalık	Var	38	9,5
	Yok	362	90,5
Kronik Psikiyatrik Bir Hastalık	Var	31	7,8
	Yok	369	92,3
Medeni Durum	Evli	40	10,0
	Bekar	360	90,0
Romantik İlişki	Var	154	38,5
	Yok	246	61,5
Toplam		400	100,0

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Araştırmaya 400 üniversite öğrencisi dahil edilmiştir. Katılımcıların 270'inin (%67,5) kadın ve 130'unun (%32,5) erkek olduğu saptanmıştır. 18-22 yaş aralığında 149 (%37,3); 23-27 yaş aralığında olan 251 (%62,7) kişi bulunmaktadır. Annesi ilköğretim ve altı eğitim düzeyinde olan 134 (%33,5); ortaokul 43 (%10,8); lise 83 (%20,8); önlisans ve üstü eğitim düzeyinde olan 140 (%35) kişi bulunmaktadır. Babası ilköğretim ve altı eğitim düzeyinde olan 89 (%22,3); ortaokul 60 (%15); lise 121 (%30,3); önlisans ve üstü eğitim düzeyinde olan 130 (%32,5) kişi bulunmaktadır. Tek çocuk olan 38 (%9,5); 2-3 kardeş olan 259 (%64,8); 4 kardeş ve üstü olan 103 (%25,8) kişi bulunmaktadır. Ailesinin ortalama geliri düşük olan 41 (%10,3); orta olan 305 (%76,3); yüksek olan 54 (%13,5) kişi bulunmaktadır. Anne-baba birlikteliğinde evli olan 337 (%84,3); boşandı-ayrı yaşıyorlar olan 45 (%11,3); annem ve/veya babam vefat etti olan 18 (%4,5) kişi bulunmaktadır. Kim ile yaşadığında yalnız yaşayan 32 (%8); ailesi ile yaşayan 340 (%85); arkadaşı ile yaşayan 28 (%7) kişi bulunmaktadır. Kronik medikal hastalığı bulunan 38 (%9,5); bulunmayan 362 (%90,5) kişi bulunmaktadır. Kronik psikiyatrik bir hastalığı bulunan 31 (%7,8); bulunmayan 369 (%92,3) kişi bulunmaktadır. Evli olan 40 (%10); bekar olan 360 (%90) kişi bulunmaktadır. Romantik ilişki yaşayan 154 (%38,5); yaşamayan 246 (%61,5) kişi bulunmaktadır.

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; katılımcıların anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Araştırmada, sosyo-demografik özelliklerin de anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rollerinin ilişkisi incelenmiştir.

1.4. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmada “Anne-Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Roller Tutumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” temel sorusuna cevap aranmıştır.

Toplumsal cinsiyet rolleri toplumun belirlediği cinsiyet kalıp yargıları doğrultusunda kadın ve erkeğin hangi tutum ve davranışa sahip olması gerektiğine dair kuralları belirler. Bu sebeple, kadın ve erkeğin birbirinden farklı olmasına neden olan özellikler toplum tarafından oluşturulan özellikler niteliğindedir (aktaran Altınova ve Duyan, 2013). Bu kalıp yargılar toplumda kadının erkeğe göre daha duygusal, yardımsever veya kibar gibi özelliklere sahip olmasını bekler iken; erkeğin daha güçlü, kendine güvenen veya korumacı davranmasını beklemektedir. Kişilik özellikleri, fiziksel görünüm, meslekler, ev içindeki görevler gibi kavramlar kadın ve erkeği etkileyen toplumsal cinsiyet algısıyla yakından ilişkilidir denilebilir (Powell ve Greenhaus, 2010). Toplumsal cinsiyet rolleri yaşanan bölgeye, kültüre veya ırka göre birbirinden farklılık da gösterebilir. Bireylerin yaşam şeklini önemli bir şekilde etkileyen bu cinsiyet kalıp yargıları, kadın ve erkek ilişkilerini de etkilemektedir. Toplum, kültürel açıdan beklentilerine uyum sağlaması için kişilere baskı yapmaktadır (Altınova ve Duyan, 2013). Örnek olarak toplumda erkeğin duygularını ifade etmekte güçlük çekmesi; ağlamasına izin vermemeye, kendini bastırmaya ve ruhsal açıdan zarar görmesine neden olabilmektedir. Kadının, erkekten bağımsız bir şekilde hareket etmesi veya ev işlerinde yeterli olmaması gibi durumlar yüzünden ise cinsiyet eşitsizliği meydana gelir, kadın veya erkek baskı altında hissedebilir.

Anne-baba tutumu toplumsal cinsiyet rolleri üzerinde önemli bir etkisi olduğu düşünüldüğü için, anne-baba tutumu alt boyutlarıyla değerlendirilmiştir. Bu araştırmada, sosyo-demografik sorular içeren form da hazırlanarak anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri arasında ilişki incelenmiştir.

1.5. Araştırmanın Hipotezleri

H₁: Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ile Toplumsal Cinsiyet Roller Tutumu Arasındaki İlişki Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₂: Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ile Toplumsal Cinsiyet Roller Tutumu Arasındaki İlişki Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₃: Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişki Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₄: Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu ve Otoriter Ana Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişki Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₅: Kadın Katılımcılarda Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu ve Otoriter Ana Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişki Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₆: Erkek Katılımcılarda Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu ve Otoriter Ana Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişki Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₇: Demokratik Ana Baba Tutumu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişki Anlamli Düzeyde Farklılaşmamaktadır.

H₈: Ana Baba Tutumu Alt Boyutlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₉: Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumu Alt Boyutlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

H₁₀: Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumu Alt Boyutlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

1.6. Araştırmanın Önemi

Anne-babanın çocuğuna tutumu ve davranış biçimleri, bu doğrultuda yetişen çocuktan anne ve babanın beklentileri olarak tanımlanan bir kavramdır (Darling ve Steinberg, 1993).

Anne ve babanın çocukla ilişkisi çocuğun gelişim sürecini her anlamda yönlendiren bir etkidir denilebilir. Bir çocuğun sosyal hayatında davranış biçimini örnek aldığı yer aile yapısı olmakta (Erdoğan ve Uçukoğlu, 2011) ve onun yaşam şeklini anne-baba etkilemektedir. Bu sebeple, toplumsal cinsiyet rolleri çocukluktan

itibaren bireylerin yaşam şeklini belirlemesi ve onları yönlendiren önemli bir durum olması (Dökmen, 2010) çocuğun büyüdüğü aile yapısından bu tutumu öğrenebileceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada, 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin ana baba tutumları olarak demokratik tutum, koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkiye bakılması faydalı olacağı öngörülmüştür.

1.7. Sayıtlar

- Türkiye'nin farklı illerindeki 18-27 yaş aralığındaki 400 üniversite öğrencilerinden oluşan örneklem grubu, evreni temsil etmektedir.
- “Kişisel Bilgi Formu” nda bulunan maddeler, katılımcılarda ihtiyaç duyulan bilgileri değerlendirme açısından yeterlidir.
- Bu çalışmada ölçülmek istenen özellikler, çalışmaya dahil edilen ölçekleri geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülmektedir.

1.8. Sınırlılıklar

- Araştırma bulguları, 18-27 yaş aralığındaki 400 üniversite öğrencisiyle sınırlıdır.
- Bu araştırma; İstanbul Gelişim, Bahçeşehir, Üsküdar, İstanbul Teknik, Haliç, Hacettepe, Orta Doğu Teknik, Ordu, Zonguldak Bülent Ecevit, Dicle, Mardin Artuklu, Fırat, Adıyaman, Siirt, Selçuk ve Atatürk Üniversitesi öğrencileriyle sınırlıdır.
- Bu araştırmada, anne-baba tutumu alt boyutları olarak demokratik tutum, koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum değerlendirilmiştir.

1.9. Tanımlar

Anne-Baba Tutumu: Anne-baba çocuğa örnek olacağından, çocuğun kişiliği anne-babadan etkilenir ve çocuk onlara benzer tutum ve davranışları gösterebilmektedir (Yavuzer, 1968, s. 26).

Demokratik Tutum: Anne-babanın çocuğuyla ilişkisi sevgi ve şefkat temeliyle oluşmaktadır. Anne-baba çocuğun ihtiyaçlarına hoşgörülu yaklaşarak, onun aile ortamında özerk davranmasına olanak sağlar (Yavuzer, 1986, s. 33).

Koruyucu/İstekçi Tutum: Anne-baba çocuğun ihtiyaç duyduğu ilgiyi ve kontrolü gereğinden fazla gösterir. Bu yüzden, çocuğun aşırı güvensiz ve bağımlı bir gelişim süreci yaşamasına sebep olabilir (Yavuzer, 1986, s. 31).

Otoriter Tutum: Anne-baba çocuğu katı disiplin uygulayarak yetiştirir. Anne ve/veya baba tarafından belirlenen kurallara uymak zorunda olan çocuk, aşırı baskı altında hissedebilmektedir (Yavuzer, 1986, s. 28).

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu: Toplumsal cinsiyet rolleri kadın ve erkeğin toplumda nasıl davranması veya görünmesi gerektiği gibi toplumun belirlediği roller ve sorumluluklardır. (Akın ve Demirel, 2003).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, öncelikle ana baba tutumu ve alt boyutları; demokratik tutum, koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum hakkında bilgilere yer verilmiştir. Daha sonra da toplumsal cinsiyet rolleri tutumu kavramına değinilmiştir.

2.1. Anne-Baba Tutumu

Anne-baba çocuğuna gelişim süresi boyunca gösterdiği tutum ve davranış yani uyguladığı yöntem, “anne-baba tutumları” olarak adlandırılır (Sümer ve Güngör, 1999). Anne-baba tutumu yaşamının ilk yıllarından itibaren çocuğun kişilik gelişimi için önemli bir etkidir. Bu süreç hem anne-babanın çocuğuyla ilişkisini hem de çocuğun kendi kişiliğini anlama, yorumlama şeklini belirlemektedir (Kulaksızoğlu, 1998). Aile ortamında çocuğun ihtiyacı olan sadece fizyolojik gereksinimler yeterli değil (beslenme ve barınma gibi), kişilik gelişimine katkı sağlayacak olan sevgi, saygı ve ilgi de oldukça önem taşımaktadır (Demir & Kumcağız, 2015). Bu yüzden bir çocuğun benlik kavramı yani sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimi anne-baba tutumuyla ilişkili olması sebebiyle fizyolojik ihtiyaçların çocuk için yeterli olmayacağı anlaşılmaktadır.

Anne-baba tutumuyla çocuğun sağlıklı kişilik gelişiminin meydana gelebilmesi oldukça önemlidir (Dyavanoor & Jyoti, 2017). Yetişkinlik dönemine bağımsız bir birey olarak ulaşabilmesi için çocuğun aile ortamında anne ve baba sağlıklı ve tutarlı rollere sahip olmalıdır. Bununla birlikte çocuk, özgür bir aile ortamı içinde yaşayıp kendini ifade edebilme özgüvenine sahip olması gerekmektedir. Bu nedenle, çocuğun kişilik oluşumu için anne-babayı örnek model olarak görmesi, onlara benzer tutumları sergilemesini ortaya koyar (Yavuzer, 1986, s. 26).

Yavuzer (1986, s. 28), anne-baba tutumlarını 6 ana başlıkta aşağıdaki gibi sınıflandırmıştır;

1. Baskılı ve otoriter tutum,
2. Gevşek tutum (çocuk merkezci aile),
3. Dengesiz ve kararsız tutum,

4. Koruyucu tutum,
5. İlgisiz ve kayıtsız tutum,
6. Güven verici, destekleyici ve hoşgörölü tutum.

Bu araştırmada, anne-baba tutumu alt boyutları olarak demokratik tutum, koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum ele alınmıştır.

2.1.1. Demokratik Tutum

Anne-baba çocuğa sınırlar belirleyerek bu sınırlar doğrultusunda çocuğun aile ortamında ihtiyacı olan özerklik ihtiyacını sağlar, demokratik ana baba tutumu ile bu özerklik çocuğun gelecekte sağlıklı bir birey olarak gelişmesine yardımcı olur.

Aile ortamında çocuğun söz hakkına sahip olması, teşvik edilmesi ve en önemlisi sevgi görerek desteklenmesi çocuğa özgüven kazandırır, sorumluluk sahibi biri olmasını destekler (Yavuzer, 1986, s. 33). Demokratik ana baba tutumunda ilişkilerin temeli sevgiye dayalı olması sorunların anne-baba ile iletişim kurarak çözülmesini, bu sayede çocuk aile ortamında kendini ifade etmeyi ve geliştirmeyi öğrenir (aktaran Öztürk, Kutlu & Atlı, 2011). Bu durum, çocuğun sosyal ilişkilerine etki edeceğinden, gelişim süreci sağlıklı bir şekilde olan çocuğun başkalarıyla da diyalog kurması kolaylaşacak ve iletişim biçimi de demokratik aile ortamına benzeyecektir. Demokratik ana baba tutumunun çocuğuna belirlediği sınırlar doğrultusunda, anne ve baba çocuğun özerk bir birey olması için ona sorumluluk verir ve saygı duyar.

Demokratik anne ve baba temelde sevgiye bağlı bir tutumdur (Kars, Bektaş & Akyürek, 2019). Çocuğun fizyolojik ve psikolojik gelişiminin anne-baba doğru bir şekilde yönlendirmesi, demokratik tutumun her aile ortamı için önemli taşır denilebilir. Baumrind (1971) 'e göre de demokratik tutumu benimseyen ebeveynlerin çocukları kendini ifade edebilen, daha başarılı ve özerk çocuklardır.

2.1.2. Koruyucu/İstekçi Tutum

Anne-baba çocuğa aşırı derece koruyucu ve ilgili bir şekilde onu kontrol etmeye çalışması olarak tanımlanabilir. Çocuğun gelişimini olumsuz yönde etkileyebileceği gibi, gelecekte düşük özgüvene sahip olmasına neden olması mümkündür. Bu sebeple,

aşırı koruyucu tutum çocuğun özerk bir birey olmasını engelleyebilmektedir. Psiko-sosyal gelişimi yeterli olmayan çocuk, ihtiyaçlarını kendi başına karşılayamaz hale gelir ve gelecekte de sosyal ilişkilerinde bağımlı biri olmasına neden olabilecektir. Birey, yetişkinlik dönemine geldiğinde kendi anne ve baba tutumunda olduğu gibi aynı bağımlı ilişkiyi eşinden de bekleyebilir (Yavuzer, 1986, s.32). Koruyucu ana baba tutumu ile büyüyen çocuk birçok sorun yaşayabilmektedir bu yüzden; çocuğun sorumluluklarını yerine getirmekte zorlanması, başkalarından da bağımsız yaşayamaması ve kendi ihtiyaçlarını karşılayamaması gibi sorunlar eşlik edebilir. Bu şekilde yetişen çocukta özerk bir kişilik oluşmayabilir (aktaran Yıldırım ve Sezer, 2018).

Koruyucu tutumda olan anne ve babalar başka bir deyişle çocuğunun hemen üzerindeymiş gibi onu yakından takip eden anne-baba olarak da tanımlanabilir (Van Ingen, Freiheit, Steinfeldt, Moore, Wimer, Knutt, Scapinello ve Roberts, 2015). Bu tutumda anne-baba çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak için her an ulaşılabilir durumda olması, yoğun çaba harcaması niyetindedir. Bu tutumla çocuk yaşayacağı zorluklarla aileden bağımsız olarak başa çıkamayacak, kendini yeteri kadar geliştiremeyecektir. Bu tutumda anne ve baba çocuğun yerine getirmesi gereken görevlerini kendisinin gerçekleştirmesini desteklemek yerine, çocuk yerine bu sorumlulukları üstlenerek çocuğun gelişimini her anlamda engelleyebilmekte ve olumsuz yönden de etkilemiş olabilmektedir (LeMoyne ve Buchanan, 2011).

2.1.3. Otoriter Tutum

Burada anne-baba çocuğuna karşı katı bir disiplin uygular, bu yüzden çocuğun anne-baba ne dediyse yapma zorunluluğu vardır. Başka bir deyişle, otoriter tutum çocuk için “aşırı baskılı” bir hale gelebilmektedir.

Toplumumuzun geleneksel aile yapısında otoriter ana baba tutumu sıkça görülmektedir. Otoriter tutumda, çocuğun kendine olan güveni gelişmemesiyle birlikte, varlığını hiçe sayıldığını hissedebilmektedir. Bu tür bir aile ortamında çocuktan sevgiyi esirgeyerek onu kontrol altına tutma boyutları mevcuttur. Böyle bir ortamda yetişen çocuk zamanla herhangi bir tutum ve davranışı sergilemeden önce ebeveyninden nasıl bir tepki alacağı konusunda fikir sahibi olmaz ve kaygı düzeyi yüksek olabilir. Bu da onun belirsizlik içinde yaşamaya mecbur kalmasına neden olur.

Bu tutumda, içinden geldiği gibi davranamayacağı için çocukta aşağılık duygusu gelişebilir ve bu yüzden çocuğun başkaldırıcı veya boyun eğici bir kişilik yapısı görülebilmesi mümkündür. Otoriter anne ve babaların çocukları bu gerekçelerle aşırı hassas ve çabuk ağlayan bir yapıya da sahip olabilirler (Yavuz, 1986, s. 28). Bu nedenlerle çocuğun benlik gelişimi anne ve babanın otoriter tutumuyla olumsuz etkilenmekte denilebilir.

Otoriter ana baba tutumunda aile ortamı iletişime açık değil, daha çok kapalıdır. Belirlenen katı kurallar uygulanmak zorundadır ve çocuğa açıklama yapılmaz, bu yüzden çocuk anne ve babaya itaat etmesi beklenmektedir. Böyle bir ortamda büyüyen çocuğun gelişim evrelerinde ihtiyaç duyduğu sevgiyi ve şefkati ailesinden göremeyeceği, desteklenmeyeceği anlamına gelmektedir (Sümer ve Güngör, 1999).

2.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu

Kadın ve erkek cinsiyetinin biyolojik, genetik anlamda tanımlanmasıyla birlikte farklı kültürlerdeki cinsiyet tanımlaması da önemlidir, buna toplumsal cinsiyet denilir. Birçok toplumda kadın ve erkeğin rolleri ve sorumlulukları birbirinden farklı olarak kabul edilmektedir, toplumsal cinsiyet kavramı sebebiyle de bireylerin yaşam şekli buna göre gelişir. Örneğin; birçok toplum için bu kavramda kadın ev ve aile işleriyle meşgul olması gerekir iken, erkeğin işi daha çok kamusal alanda olması uygun görülmektedir. Bu yüzden, kadınların ev dışında çalışma yaşamı erkeklere göre daha kısıtlı olmaktadır. Bu farklılık ataerkil anlayışın olduğu pek çok geleneksel toplumda kadının yaşam standardını erkeğe kıyasla daha az değerli görülmesine sebep olmaktadır. İstatistiklere göre, kadınların okur-yazarlık oranının daha düşük olması da kadın ve kız çocuklarına verilen değeri günümüze yansıtıyor. Buna ek olarak, erkeğin toplumdaki rolleri ve sorumlulukları da erkeklerde olumsuz etki etmektedir, örneğin pek çok toplumda erkeğin evin geçimini sağlayabilmesi için çok uzun süre çalışması beklenir. Bu gibi durumlar erkeğin fiziksel ve ruhsal sağlığını bozmakta ve ihtiyaç halinde yardım istemesini zorlaştırmaktadır (Akın ve Demirel, 2003; Altınova ve Duyan, 2013; Aydın ve Kavuncu 1991).

Toplumsal cinsiyet kavramında bireyler yaşadığı kültür tarafından etkilenmektedir ve kültürden kültüre göre bu durum farklılık gösterebilir. Toplumsal cinsiyet rollerini tutumu yaşanan kültürün yargılarına uygun olarak şekil alır, kadın ve

erkeğin toplum içindeki sorumlulukları da bu kültürün kalıp yargılarına göre meydana gelir (Zeyneloğlu, 2008). Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, sosyal olarak değişebilen şemalar olarak adlandırılabilir. Kadına ve erkeğe atfedilen kişilik özellikleri, davranışlar veya fiziksel görünüm gibi birçok özelliğe sahiptir bu yargılar (Deaux ve Lewis, 1984). Bu kalıp yargıları kadın ve erkeğin yaşamını önemli derecede etkileyen bir faktördür; çünkü toplum kadının feminen, erkeğin ise maskülen özelliklere sahip olmasını beklemektedir bu yargılara göre. Bu sebeple, cinsiyet kalıp yargıları toplumda kadın ve erkek arasındaki eşitsizliğin ve ayrımcılığın devam etmesinde önemli bir rol oynar. Sonuç olarak, toplumda kadın ve erkek adına kabul edilen bu cinsiyet kavramı sosyal ve kültürel açıdan bireylerin yaşam şeklini her şekilde etkileyebilmektedir. Birçok toplumda kadınların kamusal alanda çalışma olanakları az olması, ev ve aile yaşamı sorumluluğu veya sosyal yaşam alanı özellikle kadınları olumsuz yönde etkilenmesi; erkeğin birincil kadınınsa ikincil olarak değerlendirilmektedir. Pek çok toplumda kadının rollerini ve sorumluluklarını içselleştirerek, eşitsizliği destekleyen duruma gelebilmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin oluşturacağı sorunlar arasında kadına yönelik şiddet de meydana gelmekte ve meşrulaştırılmaktadır. Bu geleneksel kavramlar sebebiyle, kadınların maruz kaldığı fiziksel ve psikolojik şiddet, ataerkil düzenin kadınların intihar girişimlerine veya sonuçlanmasına neden olabilecek düzeydedir (Kahraman, Kahraman, Ozansoy, Akıllı, Kekiloğlu ve Özcan, 2014).

Sonuç olarak, toplumsal cinsiyette hakkaniyet her iki cinsiyet için gereklidir ve geçerlidir. Bireyler arasındaki sorumlulukların adil bir biçimde dağıtılması anlamına gelmektedir toplumsal cinsiyette hakkaniyet tanımı. Bu tanımla; kadın ve erkeğin ihtiyaçları, güçleri olabileceği kabul edilmekte, iki cinsiyet arasındaki farklılıklarını dengeleyecek gereksinimler yapılması benimsenmektedir (Akın ve Demirel, 2003).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, çalışma yöntemi ile bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada; “Ana Baba Tutumları Ölçeği (ABTÖ)”, “Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ)” ve araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

3.1.1. Ana Baba Tutumları Ölçeği (ABTÖ)

Bu ölçeği, Kuzgun ve Eldeleklioğlu (2005) Türkçeye uyarlamıştır. Ölçek, 40 soruda algılanan ana baba tutumlarını değerlendirmeyi amaçlamaktadır; 15 soru Demokratik Tutum, 15 soru Koruyucu/İstekçi Tutum ve 10 soru Otoriter Tutum alt boyutlarını ölçmek için planlanmıştır. Her soruda bir ile beş arası derecelendirme istenmektedir.

Katılımcıdan anneden veya babadan benimsediği davranışlara ne derecede benzediğini, onların tutumuna ne kadar uyduğunu düşünerek “Hiç Uygun Değil” ibaresinden “Tamamen Uygun” ibaresi arasında beşli dereceleme yaparak maddelerin karşısına seçeneklerden en uygun bulunduğunu işaretlemesi istenmiştir.

3.1.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (TCRTÖ)

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (Gender Role Attitudes Scale) García-Cueto ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilmiş, Bakioğlu ve Türküm (2019) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır.

Bu ölçek tek boyut ve 15 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte, 13 madde ters puanlanmaktadır. Ölçme aracında ters madde olarak puanlanan maddelerin sağına yıldız (*) koyularak ifade edilmiştir. Ölçeğin tüm maddelerinden alınan toplam puan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutum düzeyini yansıtmaktadır. Ölçekten alınan puan yükseldikçe toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutum düzeyi de yükselmektedir.

Katılımcıdan soruları cevaplarken kendisini en iyi tanımlayan seçenek işaretlenmesi istenmiştir.

3.1.3. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Puanları için Cronbach's Alfa Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçekler	Cronbach's Alfa
Demokratik Ana Baba Tutumu	,950
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	,889
Otoriter Ana Baba Tutumu	,858
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	,898

Tablo'da Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği puanları için Cronbach's Alfa güvenirlik analizi sonuçları verilmiştir.

Demokratik Ana Baba Tutumu alt boyut için Cronbach's Alfa güvenirlik katsayısı ,950; Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu alt boyut için Cronbach's Alfa güvenirlik katsayısı ,889; Otoriter Ana Baba Tutumu alt boyut için Cronbach's Alfa güvenirlik katsayısı ,858 olarak hesaplanmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları için Cronbach's Alfa güvenirlik katsayısı ,898 olarak hesaplanmıştır.

3.1.4. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından; katılımcılara ait cinsiyet, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, kardeş sayısı, ailenin ortalama geliri, anne-baba birlikteliği, kim ile yaşadığı, kronik medikal hastalık, kronik psikiyatrik hastalık, medeni durum ve romantik ilişki durumu sorularını içeren form hazırlanmıştır.

3.2. Verilerin Toplanması

Çalışma için İstanbul Gelişim Üniversitesi, Etik Kuruluna başvurulmuş ve onay alınmıştır. Veri toplama araçları, Türkiye'nin farklı illerinde eğitim gören üniversite öğrencilerine sosyal ağ aracılığıyla ulaştırılmıştır. Bu çalışmada, veriler 400 öğrencinin gönüllü olarak katıldığını beyan ederek toplanmıştır.

3.3. Verilerin Analizi

Verilerin analizi SPSS 25 programı ile gerçekleştirilmiştir. Betimsel verilerin analizinde ortalama, standart sapma yüzde ve frekans değerleri kullanılmıştır. Verilerin normalliği çarpıklık ve basıklık değerleri ile incelenmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin + 1,5 ve -1,5 arasında yer aldığı normal dağılım olduğu kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu araştırmada verilerin normal dağıldığı belirlenerek parametrik testler tercih edilmiştir. Parametrik test varsayımlarının karşılanmadığı durumlarda parametrik olmayan testler tercih edilmiştir. Ölçekler arasındaki ilişkilerin belirlenmesinde Pearson Momentler Çarpımı ve Spearman'ın Sırlama Korelasyon Katsayısı, yordayıcı etkinin belirlenmesinde ise Çoklu Doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır. Gruplar arası farklarda ise Tek Yönlü ANOVA, Kruskal Wallis H testi, Bağımsız Gruplar t-Testi ve Mann-Whitney-U analizi uygulanmıştır. Post hoc değerlendirmede Tukey, Tamhane ve Bonferroni Düzeltmesine başvurulmuştur.

3.3.1. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği için İstatistikler

Ölçekler	Min	Maks	$\bar{x}$	ss	Çarpıklık	Basıklık
Demokratik Ana Baba Tutumu	17,00	75,00	54,11	14,81	,556	,491
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	17,00	75,00	36,95	12,20	,698	,091
Otoriter Ana Baba Tutumu	10,00	50,00	23,28	8,78	,836	,087
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	21,00	75,00	58,94	12,57	,776	,014

Demokratik Ana Baba Tutumu alt boyut için aralık 17-75 arasında, ortalama= 54,11 ve standart sapma= 14,81, çarpıklık= -,556 ve basıklık= -,491 olarak hesaplanmıştır. Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu alt boyut için aralık 17-75 arasında, ortalama= 36,95 ve standart sapma= 12,20, çarpıklık= ,698 ve basıklık= -,091 olarak hesaplanmıştır. Otoriter Ana Baba Tutumu alt boyut için aralık 10-50 arasında, ortalama= 23,28 ve standart sapma= 8,78, çarpıklık= ,836 ve basıklık= ,087 olarak hesaplanmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları için aralık 21-75 arasında, ortalama= 58,94 ve standart sapma= 12,57, çarpıklık= -,776 ve basıklık= -,014 olarak hesaplanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Sosyo-demografik Verilerle İlişkinin Değerlendirilmesi

Tablo 1. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Cinsiyet Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	T	Sd	P
Demokratik Ana Baba Tutumu	Kadın	270	55,38	15,06	2,488	398	,013*
	Erkek	130	51,47	13,96			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Kadın	270	35,46	11,83	3,589	398	<,001**
	Erkek	130	40,06	12,41			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Kadın	270	22,64	8,77	2,090	398	,037*
	Erkek	130	24,59	8,70			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Kadın	270	61,86	11,94	7,089	398	<,001**
	Erkek	130	52,88	11,69			

Bağımsız Gruplar t-Testi, *p<,05; **p<,01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 1’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam skorlarının kadın ve erkek olma durumuna göre karşılaştırılması verilmiştir.

Demokratik ($t_{(398)}= 2,488$; $p<,05$), koruyucu/istekçi ($t_{(398)}= -3,589$; $p<,01$) ve otoriter ($t_{(398)}= -2,090$; $p<,05$) ana baba tutumu alt boyutları puanlarının cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kadınlar erkeklere göre demokratik ana baba tutumundan daha yüksek puanlar almışlardır. Erkekler, kadınlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam skorları kadın ve erkeklerde farklılık göstermiştir ($t_{(398)}= 7,089$; $p<,01$). Kadınlar erkeklere göre toplumsal cinsiyet rollerini tutumundan daha yüksek toplam puanlar almışlardır.

Tablo 2. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Yaş Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	T	Sd	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	18-22	149	53,91	13,58	,217 ^a	343,970	,829
	23-27	251	54,23	15,52			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	18-22	149	39,09	12,65	2,727	398	,007**
	23-27	251	35,68	11,76			
Otoriter Ana Baba Tutumu	18-22	149	23,16	8,58	,200	398	,842
	23-27	251	23,34	8,92			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	18-22	149	60,09	12,13	1,417	398	,157
	23-27	251	58,25	12,79			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 2’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının yaş açısından değerlendirilmesi verilmiştir.

Koruyucu/İstekçi ($t_{(398)} = -3,589$; $p < ,01$) ana baba tutumu alt boyut puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. 18-22 yaş grubu, 23-27 yaş grubuna göre daha yüksek koruyucu/istekçi ana baba tutumu puanları almışlardır.

Demokratik ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarına yaş açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılık saptanmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 3. Tek Yönlü ANOVA Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	F	Sd	P	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	134	52,58	14,84	1,006	3 396	,390	
	Ortaokul	43	54,30	14,17				
	Lise	83	53,83	14,69				
	Önlisans ve üstü	140	55,67	15,04				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	134	37,59	12,70	,348	3 396	,791	
	Ortaokul	43	35,67	11,79				
	Lise	83	36,36	12,74				
	Önlisans ve üstü	140	37,09	11,57				
Otoriter Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	134	23,85	9,35	,893	3 396	,445	
	Ortaokul	43	23,28	8,01				
	Lise	83	21,92	8,61				
	Önlisans ve üstü	140	23,53	8,56				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	İlkokul ve altı	134	58,42	12,92	,287	3 396	,835	
	Ortaokul	43	57,95	12,47				
	Lise	83	59,55	11,57				
	Önlisans ve üstü	140	59,38	12,91				

*p<.05; **p<.01; a Welch

Tablo 3’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının anne eğitim durumu açısından farklılıkları değerlendirilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları anne eğitim durumu açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 4. Tek Yönlü ANOVA testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Baba Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	F	sd	P	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	89	49,78	15,50	8,197	3 396	<,001**	3,4>1,2
	Ortaokul	60	49,20	15,11				
	Lise	121	55,99	13,78				
	Önlisans ve üstü	130	57,58	13,92				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	89	36,49	10,92	3,631	3 396	,013*	2>3,4
	Ortaokul	60	41,60	13,16				
	Lise	121	35,55	12,60				
	Önlisans ve üstü	130	36,43	11,82				
Otoriter Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	89	23,63	8,82	4,303	3 396	,005**	2>3,4
	Ortaokul mezunu	60	26,75	9,26				
	Lise	121	22,15	8,44				
	Önlisans ve üstü	130	22,48	8,51				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	İlkokul ve altı	89	57,42	13,38	,659	3 396	,578	-
	Ortaokul	60	59,15	12,53				
	Lise	121	59,00	12,48				
	Önlisans ve üstü	130	59,83	12,13				

*p<.05; **p<.01; a Welch

Tablo 4’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının baba eğitim durumuna göre farklılıkları sunulmuştur.

Demokratik ($F_{(3, 396)}=8,197$, $p<,01$), koruyucu/istekçi ($F_{(3, 396)}=3,631$, $p<,05$) ve otoriter ($F_{(3, 396)}=4,303$, $p<,01$) ana baba tutumu alt boyutları puanlarının baba eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Baba eğitim durumu lise, önlisans ve üstü olanlar ortaokul, ilkokul ve altı olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutum puanları almışlardır. Baba eğitim durumu ortaokul olanlar lise, önlisans ve üstü olanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır ($p>,05$).

Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği toplam puanları baba eğitim durumu açısından istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 5. Tek Yönlü ANOVA testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği Skorlarının Kardeş Sayısı Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	F	Sd	P	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	38	55,03	13,70	3,911 ^a	2 94,874	,023*	2>3
	2-3	259	55,46	14,13				
	4 ve üstü	103	50,36	16,30				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	38	35,21	9,80	1,390	2 397	,250	-
	2-3	259	36,58	12,06				
	4 ve üstü	103	38,54	13,23				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	38	22,87	7,52	2,551 ^a	2 98,178	,083	-
	2-3	259	22,63	8,57				
	4 ve üstü	103	25,06	9,54				
Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği	Tek çocuk	38	60,47	12,92	3,308 ^a	2 91,492	,041*	2>3
	2-3	259	59,89	11,75				
	4 ve üstü	103	55,99	14,00				

*p<.05; **p<.01; ^a Welch

Tablo 5’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği toplam puanlarının kardeş sayısı açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik ($F_{(2, 94,874)}=3,911$, $p<,05$) ana baba tutumu alt boyut puanlarının kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. 2-3 kardeş olanlar 4 ve üstü kardeş olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği toplam ($F_{(2, 91,492)}=3,308$, $p<,05$) kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. 2-3 kardeş olanlar 4 ve üstü kardeş olanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rollerı tutum puanları almışlardır ($p>,05$).

Koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları puanlarının kardeş sayısı açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Tablo 6. Tek Yönlü ANOVA testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Aile Ortalama Gelir Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	F	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Düşük	41	45,37	16,41	6,736 ^a	2 72,970	,002***	2,3>1
	Orta	305	54,86	13,88				
	Yüksek	54	56,48	16,58				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Düşük	41	41,59	14,38	5,023	2 397	,007***	1>2
	Orta	305	35,93	11,76				
	Yüksek	54	39,19	11,96				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Düşük	41	28,12	9,80	9,258	2 397	<,001***	1>2
	Orta	305	22,34	8,41				
	Yüksek	54	24,89	8,77				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Düşük	41	56,85	12,82	2,252	2 397	,107	-
	Orta	305	59,68	12,20				
	Yüksek	54	56,35	14,03				

*p<.05; **p<.01; ^a Welch

Tablo 6’da Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının aile ortalama gelirine açısından sonuçları verilmiştir.

Demokratik ($F_{(2, 72,970)}=6,736$, $p<,01$), koruyucu/istekçi ($F_{(2, 397)}=5,023$, $p<,01$) ve otoriter ($F_{(2, 397)}=9,258$, $p<,01$) ana baba tutumu alt boyutları puanlarının aile ortalama gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Ailesi orta ve yüksek gelirli olanlar düşük gelirli olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır. Ailesi düşük gelirli olanlar orta gelirli olanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır ($p>,05$).

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları aile ortalama gelirine göre farklılaşmadığı bulgulanmıştır ($p>,05$).

Tablo 7. Kruskal Wallis H Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne-Baba Birlikteliği Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Evli	337	200,78	1,328	2	,515	-
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	45	209,54				
	Annem ve/veya babam vefat etti	18	172,58				
	Evli	337	206,03				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	45	177,68	5,449	2	,066	-
	Annem ve/veya babam vefat etti	18	153,94				
	Evli	337	204,19				
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	45	194,64				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Annem ve/veya babam vefat etti	18	146,00	4,468	2	,107	-
	Evli	337	198,25				
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	45	225,98				
	Annem ve/veya babam vefat etti	18	179,00				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Evli	337	198,25	2,940	2	,230	-
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	45	225,98				
	Annem ve/veya babam vefat etti	18	179,00				
	Evli	337	198,25				

*p<.05; **p<.01

Tablo 7’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının anne-baba birlikteliği açısından sonuçları verilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları arasında anne-baba birlikteliği açısından anlamlı düzeyde farklılık tespit edilmemiştir (p>.05).

Tablo 8. Kruskal Wallis H Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kim ile Yaşandığı Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	32	213,16	0,908	2	,635	-
	Aile ile yaşıyorum	340	198,19				
	Arkadaş ile yaşıyorum	28	214,11				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	32	198,30	3,047	2	,218	-
	Aile ile yaşıyorum	340	203,70				
	Arkadaş ile yaşıyorum	28	164,13				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	32	200,78	0,705	2	,703	-
	Aile ile yaşıyorum	340	201,93				
	Arkadaş ile yaşıyorum	28	182,86				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Yalnız yaşıyorum	32	203,50	0,475	2	,789	-
	Aile ile yaşıyorum	340	201,40				
	Arkadaş ile yaşıyorum	28	186,14				

*p<.05; **p<.01

Tablo 8’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kim ile yaşandığı açısından sonuçları sunulmuştur.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kim ile yaşandığına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 9. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Medikal Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	T	sd	P																																
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	38	50,55	15,58	1,558	398	,120																																
	Yok	362	54,48	14,70				Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	38	36,68	12,06	,142	398	,887	Yok	362	36,98	12,23	Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	38	23,66	8,37	,282	398	,778	Yok	362	23,23	8,84	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	38	59,45	13,95	,261	398	,794
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	38	36,68	12,06	,142	398	,887																																
	Yok	362	36,98	12,23				Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	38	23,66	8,37	,282	398	,778	Yok	362	23,23	8,84	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	38	59,45	13,95	,261	398	,794	Yok	362	58,89	12,43								
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	38	23,66	8,37	,282	398	,778																																
	Yok	362	23,23	8,84				Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	38	59,45	13,95	,261	398	,794	Yok	362	58,89	12,43																				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	38	59,45	13,95	,261	398	,794																																
	Yok	362	58,89	12,43																																			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 9’da Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kronik medikal hastalık durumu açısından değerlendirme sonuçları verilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kronik medikal hastalık durumu açısından anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (p>.05).

Tablo 10. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	T	sd	P																																
Demokratik Ana-Baba Tutumu	Var	31	48,55	19,94	1,648 ^a	32,619	,109																																
	Yok	369	54,57	14,23				Koruyucu/İstekçi Ana-Baba Tutumu	Var	31	41,39	14,49	2,117	398	,035*	Yok	369	36,58	11,93	Otoriter Ana-Baba Tutumu	Var	31	27,61	10,33	2,464 ^a	33,550	,019*	Yok	369	22,91	8,56	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	31	61,13	13,90	1,010	398	,313
Koruyucu/İstekçi Ana-Baba Tutumu	Var	31	41,39	14,49	2,117	398	,035*																																
	Yok	369	36,58	11,93				Otoriter Ana-Baba Tutumu	Var	31	27,61	10,33	2,464 ^a	33,550	,019*	Yok	369	22,91	8,56	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	31	61,13	13,90	1,010	398	,313	Yok	369	58,76	12,45								
Otoriter Ana-Baba Tutumu	Var	31	27,61	10,33	2,464 ^a	33,550	,019*																																
	Yok	369	22,91	8,56				Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	31	61,13	13,90	1,010	398	,313	Yok	369	58,76	12,45																				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	31	61,13	13,90	1,010	398	,313																																
	Yok	369	58,76	12,45																																			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 10’da Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kronik psikiyatrik hastalık durumu açısından değerlendirilmiştir.

Koruyucu/İstekçi ($t_{(398)}= 2,117$; $p<,05$) ve otoriter ($t_{(33,550)}= 2,464$; $p<,05$) ana baba tutumu alt boyutları puanlarının kronik psikiyatrik hastalık durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kronik psikiyatrik hastalığa sahip olanlar olmayanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanları kronik psikiyatrik hastalık durumu açısından olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 11. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği Skorlarının Medeni Durum Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	T	sd	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Evli	40	58,08	15,45	1,791	398	,074
	Bekar	360	53,67	14,69			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Evli	40	37,95	13,18	,545	398	,586
	Bekar	360	36,84	12,10			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Evli	40	24,28	9,70	,759	398	,449
	Bekar	360	23,16	8,68			
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	Evli	40	54,40	15,17	2,032 ^a	44,745	,048*
	Bekar	360	59,44	12,16			

* $p<,05$; ** $p<,01$; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 11’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanlarının medeni durumu açısından değerlendirilmesi sonuçları verilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanlarının medeni durum açısından anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir ($t_{(44,745)}= -2,032$; $p<,05$). Bekar olanlar evli olanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rolleri tutum toplam puanları almışlardır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları puanları medeni durumu açısından anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>,05$).

Tablo 12. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Romantik İlişki Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	T	sd	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	154	57,47	13,62	3,645	398	<,001**
	Yok	246	52,00	15,16			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	154	36,47	12,63	,629	398	,530
	Yok	246	37,26	11,93			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	154	22,84	9,30	,787	398	,431
	Yok	246	23,55	8,45			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	154	58,80	13,37	,178	398	,859
	Yok	246	59,03	12,06			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 12’de Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının romantik ilişki durumu açısından değerlendirilmesi sunulmuştur.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanlarının romantik ilişki durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir ($t_{(398)} = 3,645$; $p < ,01$). Romantik ilişkisi olanlar olmayanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır.

Koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları romantik ilişki durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p > ,05$).

4.2. Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği Skorları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Tablo 13. Pearson Korelasyon Analizi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği Skorlarının Değerlendirilmesi

	Değer	1	2	3	4
1.Demokratik Ana Baba Tutumu	R	1			
	P				
2.Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	R	,296**	1		
	P	<,001			
3.Otoriter Ana Baba Tutumu	R	,529**	,773**	1	
	P	<,001	<,001		
4.Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	R	,036	,315**	,209**	1
	P	,475	<,001	<,001	

* $p < .05$; ** $p < .01$

Tablo 13’de Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği puanlarına yönelik bulgulara yer verilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanları ile koruyucu/istekçi ($r = -.315$; $p < .01$) ve otoriter ($r = -.209$; $p < .01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanları ile koruyucu/istekçi ($r = -.296$; $p < .01$) ve otoriter ($r = -.529$; $p < .01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır. Koruyucu/İstekçi ile otoriter ($r = .773$; $p < .01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyutu puanları ile Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon bulunmamaktadır ($p > .05$).

4.3. Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi

Tablo 14. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart			p
			Hata B	Beta	T	
Toplumsal	Sabit	70,927	1,907		37,197	<,001**
Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	,324	,049	,315	6,619	<,001**

R= ,315 R²= ,099 Sd:1/398 F: 43,814 p<,001**

*p<,05; **p<,01;

Tablo 14’de Ana Baba Tutumları Ölçeği skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam skorları üzerindeki yordayıcı etkisi değerlendirilmiştir.

Analize bağımsız değişken olarak koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları dahil edilmiştir. Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(1, 398)}=43,814$, $p<,01$). Model, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları varyansının %9,9’unu açıklamaktadır. Koruyucu/İstekçi ana baba tutumu alt boyut puanları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı belirlenmiştir ($\beta = -,315$, $t = -6,619$, $p<,01$). Otoriter ana baba tutumu alt boyut puanları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

4.4. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Sosyo-demografik Verilerle İlişkisinin Değerlendirilmesi

Tablo 15. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Yaş Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	T	Sd	P
Demokratik Ana Baba Tutumu	18-22	90	54,89	13,99	,377	268	,707
	23-27	180	55,62	15,60			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	18-22	90	38,60	13,01	2,959 ^a	152,968	,004**
	23-27	180	33,88	10,89			
Otoriter Ana Baba Tutumu	18-22	90	22,96	9,37	,416	268	,677
	23-27	180	22,48	8,47			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	18-22	90	63,58	11,53	1,682	268	,094
	23-27	180	60,99	12,07			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 15’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları yaş açısından değerlendirilmiştir.

Koruyucu/İstekçi ($t_{(152,968)} = 2,959$; $p < ,01$) ana baba tutumu alt boyut puanlarının yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kadınlarda, 18-22 yaş grubu 23-27 yaş grubuna göre daha yüksek koruyucu/istekçi ana baba tutumu puanları almışlardır.

Demokratik ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları yaş açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığına rastlanmıştır ($p > ,05$).

Tablo 16. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	98	117,02	9,791	3	,020*	4>1
	Ortaokul	26	137,71				
	Lise	56	140,13				
	Önlisans ve üstü	90	152,11				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	98	140,57	2,903	3	,407	
	Ortaokul	26	129,33				
	Lise	56	121,05				
	Önlisans ve üstü	90	140,76				
Otoriter Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	98	139,74	4,896	3	,180	
	Ortaokul	26	144,58				
	Lise	56	115,13				
	Önlisans ve üstü	90	140,93				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	İlkokul ve altı	98	129,36	1,012	3	,798	
	Ortaokul	26	138,87				
	Lise	56	137,03				
	Önlisans ve üstü	90	140,26				

*p<.05; **p<.01; ^a Welch

Tablo 16’da kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının anne eğitim durumu açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanlarının anne eğitim durumu açısından anlamlı derecede farklılaşmaktadır ($H_{(3)}=9,791$; $p<,05$). Annesi önlisans ve üstü eğitim almış kadın katılımcılar ilkokul ve altı olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır.

Koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları anne eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür ($p>,05$).

Tablo 17. Tek Yönlü ANOVA ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Baba Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	F	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	66	49,45	16,31	8,969 ^a	3 124,263	,000**	3,4>1,2
	Ortaokul	41	49,83	15,91				
	Lise	79	57,99	12,64				
	Önlisans ve üstü	84	60,29	13,45				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	66	36,35	11,52	4,629	3 266	,004**	2>3,4
	Ortaokul	41	41,07	13,00				
	Lise	79	33,91	12,16				
	Önlisans ve üstü	84	33,46	10,34				
Otoriter Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	66	23,97	9,48	5,865 ^a	3 122,755	,001**	2>3,4
	Ortaokul	41	27,34	10,03				
	Lise	79	21,03	7,90				
	Önlisans ve üstü	84	20,82	7,33				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	İlkokul ve altı	66	59,08	14,06	1,667	3 266	,175	-
	Ortaokul	41	62,73	12,26				
	Lise	79	62,30	10,34				
	Önlisans ve üstü	84	63,19	11,20				

*p<.05; **p<.01; ^a Welch

Tablo 17’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının baba eğitim durumuna göre karşılaştırılmasına yönelik Tek Yönlü ANOVA sonuçları verilmiştir.

Demokratik ($F_{(3, 124,263)}=8,969, p<,01$), koruyucu/istekçi ($F_{(3, 266)}=4,629, p<,01$) ve otoriter ($F_{(3, 122,755)}=5,865, p<,01$) ana baba tutumu alt boyutları puanlarının baba eğitim durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Baba eğitim durumu lise, önlisans ve üstü olanlar ortaokul, ilkököl ve altı olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır. Baba eğitim durumu ortaokul olanlar lise, önlisans ve üstü olanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları baba eğitim durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür ($p>,05$).

Tablo 18. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kardeş Sayısı Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	Sd	P	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	25	153,20				1,2>3
	2-3	177	143,66	11,807	2	,003**	
	4 ve üstü	68	107,76				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	25	131,56				
	2-3	177	132,63	1,189	2	,552	
	4 ve üstü	68	144,41				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	25	122,48				
	2-3	177	132,25	2,964	2	,227	
	4 ve üstü	68	148,74				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Tek çocuk	25	140,72				
	2-3	177	135,55	0,159	2	,924	
	4 ve üstü	68	133,46				

* $p<,05$; ** $p<,01$

Tablo 18’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kardeş sayısı açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik ($H_{(2)}=11,807$; $p<,05$) ana baba tutumu alt boyut puanlarının kardeş sayısı açısından anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Kadın katılımcılarda, tek çocuk ve 2-3 kardeş olanlar 4 ve üstü kardeş olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır.

Koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kardeş sayısı açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür ($p>,05$).

Tablo 19. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Aile Ortalama Geliri Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	Sd	P	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Düşük	21	101,60				3>1,2
	Orta	215	133,13	11,361	2	,003**	
	Yüksek	34	171,41				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Düşük	21	173,05				1>2
	Orta	215	128,99	8,167	2	,017*	
	Yüksek	34	153,50				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Düşük	21	196,17				1>2
	Orta	215	127,77	15,548	2	,000**	
	Yüksek	34	146,93				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Düşük	21	142,74				
	Orta	215	138,09	2,853	2	,240	
	Yüksek	34	114,63				

*p<.05; **p<.01; ^a Welch

Tablo 19'da kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyut ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının aile ortalama geliri açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik ($H_{(2)}=11,361$, $p<.01$), koruyucu/istekçi ($H_{(2)}=8,167$, $p<.05$) ve otoriter ($H_{(2)}=15,548$, $p<.01$) ana baba tutumu alt boyutları puanlarının aile ortalama gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kadın katılımcılarda, ailesi yüksek gelirli olanlar orta ve düşük gelirli olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır. Ailesi düşük gelirli olanlar orta gelirli olanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları aile ortalama geliri açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

Tablo 20. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne-Baba Birlikteliği Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Evli	227	134,47	0,597	2	,742	-
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	32	145,05				
	Annem ve/veya babam vefat etti	11	128,91				
	Evli	227	138,63				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	32	115,72	2,514	2	,285	-
	Annem ve/veya babam vefat etti	11	128,36				
	Evli	227	137,37				
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	32	131,81				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Annem ve/veya babam vefat etti	11	107,64	1,606	2	,448	-
	Evli	227	134,19				
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	32	153,45				
	Annem ve/veya babam vefat etti	11	110,36				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Evli	227	134,19	2,902	2	,234	-
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	32	153,45				
	Annem ve/veya babam vefat etti	11	110,36				
	Evli	227	134,19				

*p<.05; **p<.01

Tablo 20’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının anne-baba birlikteliği açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları anne-baba birlikteliği açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 21. Kruskal Wallis H Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kim ile Yaşandığı Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	21	140,45				-
	Aile ile yaşıyorum	232	134,84	0,124	2	,940	
	Arkadaş ile yaşıyorum	17	138,35				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	21	131,43				-
	Aile ile yaşıyorum	232	137,42	1,442	2	,486	
	Arkadaş ile yaşıyorum	17	114,38				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	21	131,69				-
	Aile ile yaşıyorum	232	135,07	0,369	2	,832	
	Arkadaş ile yaşıyorum	17	146,06				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Yalnız yaşıyorum	21	144,40				-
	Aile ile yaşıyorum	232	134,59	0,310	2	,856	
	Arkadaş ile yaşıyorum	17	136,88				

*p<.05; **p<.01

Tablo 21’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kim ile yaşandığı açısından karşılaştırılmıştır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kim ile yaşandığı açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

Tablo 22. Mann Whitney U Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Medikal Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	ST	U	Z	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	22	111,55	2454,00	2201,000	-	,133
	Yok	248	137,63	34131,00		1,502	
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	22	141,57	3114,50	2594,500	-	,704
	Yok	248	134,96	33470,50		0,381	
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	22	143,43	3155,50	2553,500	-	,619
	Yok	248	134,80	33429,50		0,498	
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	22	152,16	3347,50	2361,500	-	,296
	Yok	248	134,02	33237,50		1,045	

*p<.05; **p<.01

Tablo 22’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumu Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kronik medikal hastalık durumu açısından karşılaştırılmıştır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kronik medikal hastalık durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 23. Mann Whitney U Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	ST	U	Z	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	18	125,67	2262,00	2091,000	0,553	,580
	Yok	252	136,20	34323,00			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	18	145,97	2627,50	2079,500	0,589	,556
	Yok	252	134,75	33957,50			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	18	160,81	2894,50	1812,500	1,425	,154
	Yok	252	133,69	33690,50			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	18	175,42	3157,50	1549,500	2,248	,025*
	Yok	252	132,65	33427,50			

*p<.05; **p<.01

Tablo 23’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum

Ölçeği toplam puanlarının kronik psikiyatrik hastalık durumu açısından değerlendirilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam ($U_{(-2,248)}=1549,500$; $p<,05$) puanlarının kronik psikiyatrik hastalık durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kadınlarda kronik psikiyatrik hastalığa sahip olanlar olmayanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rollerini tutum toplam puanları almışlardır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları kronik psikiyatrik hastalık durumuna göre farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 24. Mann Whitney U Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Medeni Durum Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	ST	U	Z	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Evli	28	160,29	4488,00	2694,000	-	,076
	Bekar	242	132,63	32097,00			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Evli	28	120,93	3386,00	2980,000	-	,297
	Bekar	242	137,19	33199,00			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Evli	28	131,34	3677,50	3271,500	-	,766
	Bekar	242	135,98	32907,50			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Evli	28	117,75	3297,00	2891,000	-	,203
	Bekar	242	137,55	33288,00			

* $p<,05$; ** $p<,01$

Tablo 24’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının medeni durumu açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları medeni durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 25. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Romantik İlişki Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	T	sd	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	118	58,54	14,34	3,090	268	,002**
	Yok	152	52,92	15,19			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	118	34,80	12,07	,806	268	,421
	Yok	152	35,97	11,66			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	118	22,00	9,24	-1,058	268	,291
	Yok	152	23,14	8,38			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	118	62,14	11,67	,349	268	,727
	Yok	152	61,63	12,17			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 25’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının romantik ilişki durumuna göre karşılaştırılmıştır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanlarının romantik ilişki durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir ($t_{(268)}= 3,090$; $p<,01$). Kadınlarda romantik ilişkisi olanlar olmayanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır.

Koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları romantik ilişki durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

4.5. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Tablo 26. Pearson Korelasyon Analizi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Değerlendirilmesi

	Değer	1	2	3	4
1.Demokratik Ana Baba Tutumu	R	1			
	P				
2.Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	R	,352**	1		
	P	<,001			
3.Otoriter Ana Baba Tutumu	R	,580**	,771**	1	
	P	<,001	<,001		
4.Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	R	,023	,237**	,154*	1
	P	,709	<,001	,011	

* $p < .05$; ** $p < .01$

Tablo 26'da kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği skorlarının incelenmesine yönelik bulgular verilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları ile koruyucu/istekçi ($r = -.237$; $p < .01$) ve otoriter ($r = -.154$; $p < .05$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanları ile koruyucu/istekçi ($r = -.352$; $p < .01$) ve otoriter ($r = -.580$; $p < .01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır. Koruyucu/İstekçi ile otoriter ($r = .771$; $p < .01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanları ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir korelasyon bulunmamaktadır ($p > .05$).

4.6. Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi

Tablo 27. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile Kadın Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart			
			Hata B	Beta	t	p
Toplumsal	Sabit	70,327	2,238		31,431	<,001
Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	,239	,060	,237	3,991	<,001

R= ,237 R²= ,056 Sd:1/268 F: 15,925 p<,001**

*p<.05; **p<.01;

Tablo 27’de kadın katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam skorları üzerindeki yordayıcı etkisi değerlendirilmiştir.

Analize bağımsız değişken olarak koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları dahil edilmiştir. Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(1, 268)}=15,925, p<,01$). Model, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları varyansının %5,6’sını açıklamaktadır. Koruyucu/İstekçi ana baba tutumu alt boyut puanları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı belirlenmiştir ($\beta =-,237, t = -3,991, p<,01$). Otoriter ana baba tutumu alt boyut puanları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

4.7. Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Sosyo-demografik Verilerle İlişkisinin Değerlendirilmesi

Tablo 28. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Yaş Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	ss	t	sd	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	18-22	59	52,41	12,91	,697	128	,487
	23-27	71	50,69	14,82			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	18-22	59	39,85	12,15	,179	128	,859
	23-27	71	40,24	12,70			
Otoriter Ana Baba Tutumu	18-22	59	23,47	7,28	1,374 ^a	126,816	,172
	23-27	71	25,52	9,68			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	18-22	59	54,78	11,14	1,698	128	,092
	23-27	71	51,31	11,97			

*p<.05; **p<.01; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 28'de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları yaş açısından değerlendirilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları yaş değişkeni açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 29. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	36	73,99	2,865	3	,413	
	Ortaokul	17	62,53				
	Lise	27	58,81				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Önlisans ve üstü	50	64,01	1,551	3	,671	
	İlkokul ve altı	36	68,24				
	Ortaokul	17	57,15				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Lise	27	70,22	0,144	3	,986	
	Önlisans ve üstü	50	63,82				
	İlkokul ve altı	36	66,63				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Ortaokul	17	62,56	3,119	3	,374	
	Lise	27	66,11				
	Önlisans ve üstü	50	65,36				
	İlkokul ve altı	36	60,64				
	Ortaokul	17	55,44				
	Lise	27	67,33				
	Önlisans ve üstü	50	71,43				

*p<.05; **p<.01

Tablo 29’da erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının anne eğitim durumu açısından karşılaştırılmıştır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları anne eğitim durumunu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>.05$).

Tablo 30. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Baba Eğitim Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	23	62,76	2,661	3	,447	
	Ortaokul	19	53,68				
	Lise	42	68,50				
	Önlisans ve üstü	46	69,01				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	23	56,80	3,305	3	,347	
	Ortaokul	19	71,68				
	Lise	42	61,27				
	Önlisans ve üstü	46	71,15				
Otoriter Ana Baba Tutumu	İlkokul ve altı	23	59,13	1,578	3	,664	
	Ortaokul	19	71,47				
	Lise	42	63,12				
	Önlisans ve üstü	46	68,39				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	İlkokul ve altı	23	65,13	0,675	3	,879	
	Ortaokul	19	59,61				
	Lise	42	65,61				
	Önlisans ve üstü	46	68,02				

*p<.05; **p<.01

Tablo 30’da erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları baba eğitim durumuna göre karşılaştırılmıştır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları baba eğitim durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 31. Kruskal Wallis H ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kardeş Sayısı Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	13	50,31				
	2-3	82	66,45	2,459	2	,292	
	4 ve üstü	35	68,93				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	13	59,69				
	2-3	82	65,15	0,537	2	,765	
	4 ve üstü	35	68,49				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Tek çocuk	13	79,85				
	2-3	82	60,11	4,890	2	,087	
	4 ve üstü	35	72,80				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Tek çocuk	13	80,27				1,2>3
	2-3	82	71,34	13,038	2	,001	
	4 ve üstü	35	46,34				

*p<.05; **p<.01

Tablo 31’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kardeş sayısına göre karşılaştırılmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam ($H_{(2)}=13,038$; $p<,01$) puanlarının kardeş sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Erkek katılımcılarda, tek çocuk ve 2-3 kardeş olanlar 4 ve üstü kardeş olanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rollerini tutum toplam puanları almışlardır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları puanları kardeş sayısı açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 32. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Aile Ortalama Geliri Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Düşük	20	43,85	9,652	2	,008**	2>1
	Orta	90	71,73				
	Yüksek	20	59,13				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Düşük	20	64,00	0,541	2	,763	
	Orta	90	64,57				
	Yüksek	20	71,18				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Düşük	20	70,85	2,643	2	,267	
	Orta	90	62,04				
	Yüksek	20	75,73				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Düşük	20	60,68	0,399	2	,819	
	Orta	90	66,20				
	Yüksek	20	67,18				

*p<.05; **p<.01

Tablo 32’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının aile ortalama geliri açısından karşılaştırılmıştır.

Demokratik ($H_{(2)}=9,652$, $p<,01$) ana baba tutumu alt boyut puanlarının aile ortalama gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Erkek katılımcılarda, ailesi orta gelirli olanlar düşük gelirli olanlara göre daha yüksek demokratik ana baba tutumu puanları almışlardır.

Koruyucu/İstekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları puanları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları aile ortalama geliri açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmüştür. ($p>,05$).

Tablo 33. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Anne-Baba Birlikteliği Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	H	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Evli	110	67,02	1,575	2	,455	1>3
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	13	61,12				
	Annem ve/veya babam vefat etti	7	49,79				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Evli	110	67,81	7,888	2	,019*	1>3
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	13	66,85				
	Annem ve/veya babam vefat etti	7	26,64				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Evli	110	67,39	4,086	2	,130	1>3
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	13	64,42				
	Annem ve/veya babam vefat etti	7	37,79				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Evli	110	64,65	0,442	2	,802	1>3
	Boşandı-ayrı yaşıyorlar	13	68,46				
	Annem ve/veya babam vefat etti	7	73,36				

*p<.05; **p<.01

Tablo 33’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının anne-baba birlikteliği açısından değerlendirilmiştir.

Koruyucu/İstekçi ($H_{(2)}=7,888$, $p<,05$) ana baba tutumu alt boyut puanlarının anne-baba birlikteliği açısından farklılaşmaktadır. Erkek katılımcılarda, anne-baba birlikteliği evli olanlar vefat edenlere göre daha yüksek koruyucu/istekçi ana baba tutumu puanları almışlardır.

Demokratik ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları anne-baba birlikteliğine göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 34. Kruskal Wallis H Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kim ile Yaşandığı Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	H	Sd	p	Fark
Demokratik Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	11	72,86				
	Aile ile yaşıyorum	108	63,34	2,269	2	,322	
	Arkadaş ile yaşıyorum	11	79,36				
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	11	68,95				
	Aile ile yaşıyorum	108	66,99	2,801	2	,246	
	Arkadaş ile yaşıyorum	11	47,41				
Otoriter Ana Baba Tutumu	Yalnız yaşıyorum	11	70,50				
	Aile ile yaşıyorum	108	67,51	5,253	2	,072	
	Arkadaş ile yaşıyorum	11	40,77				
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Yalnız yaşıyorum	11	61,23				
	Aile ile yaşıyorum	108	66,31	0,300	2	,861	
	Arkadaş ile yaşıyorum	11	61,77				

*p<.05; **p<.01

Tablo 34’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kim ile yaşandığına göre karşılaştırıldığı sonuçlar bulunmaktadır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kim ile yaşandığına göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 35. Mann Whitney U Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Medikal Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	ST	U	Z	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	16	62,41	998,50	862,500	0,351	,726
	Yok	114	65,93	7516,50			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	16	57,56	921,00	785,000	0,900	,368
	Yok	114	66,61	7594,00			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	16	66,28	1060,50	899,500	0,089	,929
	Yok	114	65,39	7454,50			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	16	69,19	1107,00	853,000	0,418	,676
	Yok	114	64,98	7408,00			

*p<.05; **p<.01

Tablo 35’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanlarının kronik medikal hastalık durumu açısından karşılaştırılması verilmiştir.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kronik medikal hastalık durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır (p>.05).

Tablo 36. Mann Whitney U Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	SO	ST	U	Z	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	13	50,62	658,00	567,000	1,503	,133
	Yok	117	67,15	7857,00			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	13	85,54	1112,00	500,000	2,023	,043*
	Yok	117	63,27	7403,00			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	13	83,88	1090,50	521,500	1,857	,063
	Yok	117	63,46	7424,50			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Var	13	71,15	925,00	687,000	0,571	,568
	Yok	117	64,87	7590,00			

*p<.05; **p<.01

Tablo 36’da erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum

Ölçeği toplam skorlarının kronik psikiyatrik hastalık durumu açısından sonuçları verilmiştir.

Koruyucu/İstekçi ana baba tutumu ($U_{(-2,023)}=500,000$; $p<,05$) alt boyut puanlarının kronik psikiyatrik hastalık durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Erkeklerde kronik psikiyatrik hastalığa sahip olanlar olmayanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ana baba tutumu puanları almışlardır.

Demokratik ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları kronik psikiyatrik hastalık durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 37. Mann Whitney U Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Medeni Durum Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	N	SO	ST	U	Z	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Evli	12	78,75	945,00	549,000	1,280	,201
	Bekar	118	64,15	7570,00			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Evli	12	89,54	1074,50	419,500	2,322	,020*
	Bekar	118	63,06	7440,50			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Evli	12	81,50	978,00	516,000	1,546	,122
	Bekar	118	63,87	7537,00			
Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Evli	12	41,04	492,50	414,500	2,363	,018*
	Bekar	118	67,99	8022,50			

* $p<,05$; ** $p<,01$

Tablo 37’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam skorlarının medeni durumu açısından karşılaştırılmıştır.

Koruyucu/İstekçi ana baba tutumu ($U_{(-2,322)}=419,500$; $p<,05$) alt boyut skorlarının medeni durum açısından anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Erkeklerde evli olanlar bekar olanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ana baba tutumu puanları almışlardır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam ($U_{(-2,363)}=414,500$; $p<,05$) puanlarının medeni duruma göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı

belirlenmiştir. Erkeklerde bekar olanlar evli olanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rolleri tutum toplam puanları almışlardır.

Demokratik ve otoriter ana baba tutumu alt boyut puanları medeni durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

Tablo 38. Bağımsız Gruplar t-Testi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği Skorlarının Romantik İlişki Durumu Açısından Değerlendirilmesi

Ölçekler	Gruplar	n	$\bar{x}$	Ss	T	sd	p
Demokratik Ana Baba Tutumu	Var	36	53,94	10,34	1,475	92,074	,144
	Yok	94	50,52	15,06			
Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	Var	36	41,94	13,07	1,071	128	,286
	Yok	94	39,34	12,14			
Otoriter Ana Baba Tutumu	Var	36	25,58	9,10	,803	128	,424
	Yok	94	24,21	8,56			
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	Var	36	47,83	12,84	3,154	128	,002**
	Yok	94	54,82	10,66			

* $p<,05$; ** $p<,01$; ^a Varyanslar Homojen Olmadığında Kullanılan t Değeri

Tablo 38’de erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutum alt boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanlarının romantik ilişki durumuna göre karşılaştırılmıştır.

Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği toplam puanlarının romantik ilişki durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t_{(128)} = -3,154$; $p<,01$). Erkeklerde romantik ilişkisi olmayanlar olanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rolleri tutum toplam puanları almışlardır.

Demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyut puanları romantik ilişki durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır ($p>,05$).

4.8. Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi

Tablo 39. Pearson Korelasyon Analizi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorlarının Değerlendirilmesi

	Değer	1	2	3	4
1.Demokratik Ana Baba Tutumu	R	1			
	P				
2.Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	R	,131	1		
	P	,138			
3.Otoriter Ana Baba Tutumu	R	,396**	,772**	1	
	P	<,001	<,001		
4.Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	R	,072	,355**	,252**	1
	P	,414	<,001	,004	

* $p < .05$; ** $p < .01$

Tablo 39'da erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği skorlarının incelenmesine yönelik bulgular verilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları ile koruyucu/istekçi ($r = -,355$; $p < ,01$) ve otoriter ($r = -,252$; $p < ,01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyut puanları ile otoriter ($r = -,396$; $p < ,01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır. Koruyucu/İstekçi ile otoriter ($r = ,772$; $p < ,01$) ana baba tutumu alt boyutları puanları arasında anlamlı düzeyde korelasyon bulunmaktadır.

Demokratik ana baba tutumu alt boyutu ile koruyucu/istekçi ana baba tutumu alt boyut puanları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları arasında anlamlı bir korelasyon bulunmamaktadır ($p > ,05$).

4.9. Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Skorları Üzerindeki Yordayıcı Etkisinin Değerlendirilmesi

Tablo 40. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile Erkek Katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği Skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Üzerindeki Yordayıcı Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	B	Standart		t	p
			Hata B	Beta		
Toplumsal	Sabit	66,273	3,263		20,313	<,001**
Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu	,334	,078	,355	4,294	<,001**

R= ,355 R²= ,126 Sd:1/128 F: 18,442 p<,001**

*p<,05; **p<,01;

Tablo 40'da erkek katılımcılarda Ana Baba Tutumları Ölçeği skorlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam skorları üzerindeki yordayıcı etkisi değerlendirilmiştir.

Analize bağımsız değişken olarak koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları dahil edilmiştir. Kurulan model istatistiksel olarak anlamlıdır ($F_{(1, 128)}=18,442, p<,01$). Model, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği toplam puanları varyansının %12,6'sını açıklamaktadır. Koruyucu/İstekçi ana baba tutumu alt boyut puanları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordadığı belirlenmiştir ($\beta = -,355, t = -4,294, p<,01$). Otoriter ana baba tutumu alt boyut puanları Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puanlarını istatistiksel olarak anlamlı şekilde yordamadığı belirlenmiştir ($p>,05$).

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde; hipotezlerden elde edilen bulgular, alandaki benzer çalışmaların sonuçları ile değerlendirilerek yorumlanmıştır.

Araştırmada, 18-27 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerinin anne-baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Anne-baba tutumu alt boyutları olarak demokratik tutum, koruyucu/istekçi tutum ve otoriter tutum değerlendirilmiştir. Ayrıca sosyo-demografik bilgiler doğrultusunda değişkenlerin farklılık gösterip göstermediği de incelenmiştir.

5.1. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Tutumu Cinsiyet Değişkeni Açısından Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre; ilk olarak cinsiyet değişkeni açısından kadınlarda demokratik ana baba tutumu alt boyut erkeklerle oranla anlamli düzeyde yüksek olduğu, erkeklerde ise kadınlara oranla koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutlarının daha yüksek olduğu bulgulanmıştır. Bununla birlikte, kadınlarda toplumsal cinsiyet rolleri tutumu erkeklerle göre daha yüksek olduğu bulgulanmıştır.

Bu çalışmayla tutarlılık gösteren; Sezer ve Yıldırım (2018) ve Gönen (2014) çalışmalarında kadınlarda demokratik ana baba tutumu alt boyutunun daha yüksek, erkeklerde ise koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Alptekin (2014), Altuntaş ve Altınova (2015), Öngen ve Aytaç (2013) çalışmalarında erkeklerin daha geleneksel cinsiyet rollerine sahip olduğu görülmüş iken, bu çalışmadaki kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumu daha yüksek bulgulanması, çalışmaya katılan kadınların cinsiyet kalıp yargılarını daha yoğun benimsediğini ifade etmektedir. Erken (2006)' nin kadın subaylara yönelik yaptığı çalışmasında, bu çalışmanın sonucuna benzer bulgulara rastlanmıştır.

5.2. Koruyucu/İstekçi Ana Baba Tutumu Yaş Değişkeni Açısından Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.

Bu çalışmadaki bulgulara göre; demokratik ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları toplumsal cinsiyet rolleri tutumuyla yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülür iken, koruyucu/istekçi tutumda yaş değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulgulanmıştır.

18-22 yaş aralığındaki üniversite öğrenci grubunun, 23-27 yaş grubuna oranla koruyucu/istekçi ana baba tutumu daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yaş değişkeni açısından koruyucu/istekçi ana baba tutumunda görülen bu farklılığı ebeveynlerin 18-22 yaş grubundaki üniversite öğrencisi olan çocuklarına karşı daha endişeli ve korumacı bir tutumda oldukları yorumlanabilir.

Sezer ve Yıldırım (2018) çalışmasında da benzer sonuçların görülmesi; 23-27 yaş grubundaki öğrencilerin yaşı ilerledikçe kendilerini daha güvende ve özerk hissetmesi açısından küçük yaşlara göre daha olası olduğu düşünülebilir.

5.3. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları Aile Ortalama Geliri Açısından Anlamlı Düzeyde Farklılaşmaktadır.

Yapılan bu çalışmada, ailelerin ortalama geliri açısından ana baba tutumu alt boyutlarını anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Orta ve yüksek gelirli ailelerde düşük gelirli olanlara oranla daha yüksek demokratik tutum olduğu saptanmıştır. Ailesi düşük gelirli olan öğrencilerin ana baba tutumu orta gelirli olanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumları olduğu görülmüştür.

Bu çalışmayı destekler nitelikte Gönen (2014) çalışmasında ailenin gelir durumu arttığında demokratik ana baba tutumu da yüksek bulgulanmıştır. Conger, Conger, Elder, Lorenzo, Simons ve Whitbeck (1992) çalışmasına göre; ana babanın çocuğuna sunacağı imkanlar ortalama gelir doğrultusunda değişmesi, ailede ana babanın psikolojik durumunda da olumlu yada olumsuz farklılıklara neden olabilmektedir.

Ana babaların ait oldukları sosyal sınıf ve kültür onların tutum ve davranışlarını göstermektedir. Sosyal sınıf olarak bahsedilen kavram; bireylerin eğitim düzeyi, yaşama şekli ve gelir (sosyo-ekonomik) düzeyini belirleyen şeydir (Kuzgun, 2019).

Bu çalışmada, sosyo-ekonomik düzey ana baba tutumlarını anlamlı düzeyde farklılaştırması sebebiyle gelir düzeyi üzerinden yorum yapılmıştır. Elder (1965) 'e göre gelir düzeyi daha düşük olan ebeveynler çocuklarına cezalandırma yöntemini daha çok başvurmaktadırlar. Gürkaynak (1979) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre ise, yine gelir düzeyi daha yüksek olan ana babaların daha düşük gelir düzeyinde olanlara göre çocuklarına olan ilgisi daha fazla ve çocuğun gelişim süreci daha önemlidir, daha düşük gelir düzeyindeki ana babalar çocuğuna sevgisini kısıtlayarak çocuğu denetlemektedirler (aktaran Kuzgun, 2019).

Literatürde bulunan bu kaynaklar, araştırmadaki ana baba tutumlarında aile gelir düzeyinin değişkenliğini ve önemini göstermektedir.

5.4. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ve Toplumsal Cinsiyet Roller Tutumu Kronik Psikiyatrik Hastalık Durumu Açısından Farklılaşmaktadır.

Araştırmanın bu bölümünde; kadın ve erkek katılımcıların kronik psikiyatrik hastalık toplam puanlarına göre, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Kronik psikiyatrik hastalığa sahip olanlar, olmayanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu puanları almışlardır.

Sadece kadın katılımcılarda, kronik psikiyatrik hastalığa sahip olanlar olmayanlara göre daha yüksek toplumsal cinsiyet rolleri tutumu olduğu bulgulanmış iken; sadece erkek katılımcılarda, kronik psikiyatrik hastalığı olan erkekler olmayanlara göre daha yüksek koruyucu/istekçi ana baba tutumu olduğu ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

Bu bulgular; kadınların toplam ortalamaya oranla, toplumsal cinsiyet rolleri tutumundan erkeklere göre daha yüksek düzeyde olumsuz yönde etkilendiğini ifade etmektedir. Zeyneloğlu (2008) çalışmasında da kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebiyle sağlık açısından olumsuz etkilendiği belirtilmiştir.

Bu araştırmanın bu bölümündeki bulgular gelecekte yapılacak olan çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

5.5. Ana Baba Tutumu Alt Boyutları ile Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Arasındaki İlişkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

Araştırmanın bu bölümünde ana baba tutum alt boyutları ve toplumsal cinsiyet rollerini tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bulgulardan bahsedilmiştir. Öncelikle elde edilen sonuçlara göre, koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rollerini tutumu arasındaki ilişki anlamli düzeyde farklılaşmakta iken, demokratik tutum ile toplumsal cinsiyet rollerini tutumu arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamli düzeyde farklılaşmamaktadır.

Demokratik ile koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları arasında negatif yönde anlamli düzeyde bir ilişki bulunmakta iken; koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları arasında pozitif yönde anlamli düzeyde bir ilişki bulunmaktadır. Bu durumda, demokratik ana baba tutumu arttığında koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumları azalmaktadır veya koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlar arttığında demokratik tutum azalmaktadır denilebilir. Ek olarak, bu bulgulara göre koruyucu/istekçi ana baba tutumu arttığında ise otoriter ana baba tutumu da artmaktadır.

Anne ve babanın sevgi ve şefkat temelinde yetiştirdiği çocuğun, yani demokratik bir aile ortamında gelişen çocuğun toplumsal cinsiyet rollerini tutumu görülmediği olarak ifade edilebilir bu bulgularda. Demokratik tutumun çocuk üzerindeki etkisi olumlu açıdan gelişerek (Sümer, Gündoğdu Aktürk ve Helvacı, 2010), gelecekteki sosyal ilişkilerinde de bir birey olarak toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına göre davranış sergilemeyeceği düşünülebilir. Dursun (2010) çalışmasına göre, demokratik ana baba tutumuyla büyüyen çocukların davranışlarında problem görülmemektedir. McHale, Crouter, Tucker (1999) çalışmasında da çocuğu toplumsal cinsiyet rollerini açısından ana babanın davranışlarını örnek aldığı belirtilmiştir. Demokratik tutumdan farklı olarak koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumlarının olduğu aile ortamında çocuğun özerliği için gerekli koşulları sağlamayan ana babayı örnek model görmesi, toplumsal cinsiyet kalıp yargıları açısından çocuğun sosyal hayatında benzer şekilde gelişebilmektedir. Üniversite öğrencilerine yapılan başka bir çalışmada da (Çelik, 2010) çocukların ailelerinden olumlu davranışlar edinmemesi benlik gelişimlerini olumsuz etkilemektedir.

Vatandaş (2011) 'ın yaptığı çalışmaya göre; çocuğun cinsiyeti öğrendiği temel kavramlardan biri anne ve babadır, yani çocuğun gelişimi ana baba tarafından pekiştirilir ve yönlendirilir. Örneğin, bir erkek çocuğunun oyuncak kamyon yerine oyuncak bebek ile oynamasını ana baba hoşnut ile karşılamaz, ilgi göstermeyip onu cezalandırır ise çocuk toplumsal cinsiyet algısının öngördüğü oyuncakları seçmeyi öğrenecektir. Ana babanın bu tutumu, çocuğun toplumsal cinsiyet algısı açısından koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlarla benzeştiği yorumlanabilir. Sonuç olarak, Vatandaş (2011) 'ın çalışması araştırmayı destekler niteliktedir.

5.6. Ana Baba Tutumu Alt Boyutlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu Üzerindeki Yordayıcı Etkisi Anlamli Düzeyde Farklılaşmaktadır.

Bu araştırmada elde edilen sonuçlarda; demokratik tutum ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasında istatistiksel olarak anlamli düzeyde ilişki bulunmadığından, çalışmada koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutlarının toplumsal cinsiyet rolleri üzerindeki yordayıcı etkisi incelenmiştir.

Toplam ortalamaya Tablo 14.'de, kadın ortalamasına Tablo 27.'de ve erkek ortalamasına Tablo 40.'da incelendiğinde; koruyucu/istekçi ana baba tutumu alt boyutu toplumsal cinsiyet rolleri tutumunu istatistiksel olarak anlamli bir şekilde yordadığı bulgulanmış, otoriter ana baba tutumu ise toplumsal cinsiyet rolleri tutumunu istatistiksel olarak anlamli bir şekilde yordamadığı görülmüştür.

Öncelikle; koruyucu/istekçi ana baba tutumunda çocuğun daha yoğun bir şekilde özdeşim halinde olması, çocuğun toplumsal cinsiyet rolleri tutumunu daha yüksek oranda benimseyebileceğini ifade etmektedir. Otoriter ana baba tutumuyla büyüyen çocuk; aile ortamında toplumsal cinsiyet rollerini öğrenecek olsa da, bu tutumda çocuğun aile ile arasındaki ilişki kalitesi daha düşük olması (Çeçen, 2008), ana babanın baskıcı ve çocuğu zorlayıcı tavrı sebebiyle koruyucu/istekçi tutumda olduğu gibi otoriter tutum toplumsal cinsiyet rolleri tutumunu yordamamaktadır denilebilir.

Araştırmanın bu kısmı, gelecekte yapılacak olan ana baba tutumları ve toplumsal cinsiyet rolleri çalışmalarına faydalı olacağı düşünülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, ana baba tutumu alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasındaki ilişki incelenmiştir. Sosyo-demografik değişkenler doğrultusunda da ana baba tutumu ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu değerlendirilmiştir. Bu bölümde ise yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlar ve gelecek araştırmalara katkı sağlayacak nitelikte önerilere yer verilmiştir.

Sonuçlar

1. Ana baba tutumu alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasındaki ilişkinin anlamlı düzeyde farklılaşması, toplam ortalamayla birlikte ayrı olarak değerlendirilen sadece kadın ve sadece erkek katılımcılarda da görülmektedir.

2. Sosyo-demografik değişkenlerin de ana baba tutumu alt boyutları ve toplumsal cinsiyet rolleri tutumuna bakıldığında anlamlı düzeyde farklılıklar grlmştir.

3. Ana baba tutumu alt boyutlarından demokratik tutumun toplumsal cinsiyet rolleri tutumu ile ilişkisine rastlanmamıştır.

4. Ana baba tutumu alt boyutlarından koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlar ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasında ilişkiye rastlanmıştır.

5. Koruyucu/İstekçi ana baba tutumu alt boyutu; toplam ortalama da, sadece kadın cinsiyeti ortalamasında ve sadece erkek cinsiyeti ortalamasında toplumsal cinsiyet rolleri tutumunu anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır.

neriler

1. Ana baba tutumunun çocuğu olumlu ve olumsuz açıdan etkilemesi sebebiyle toplumsal cinsiyet rolleri tutumuna ilişkin eğitici çalışmalar yapılabilir.

2. Ana baba tutum alt boyutları olan demokratik, koruyucu/istekçi ve otoriter tutumlardan sonra toplumsal cinsiyet algısına yönelik çalışmalar için diğer ana baba tutumu alt boyutlarına değinilmelidir.

3. Bu çalışma doğrultusunda; koruyucu/istekçi ve otoriter ana baba tutumu alt boyutları ile toplumsal cinsiyet rolleri arasında ilişki bulunduğu için katılımcı sayıları arttırılarak, daha geniş kapsamlı bir şekilde sadece bu iki alt boyut üzerinden toplumsal cinsiyet rolleri değerlendirilebilir.

4. Bu çalışma sonucunda, kadın katılımcılarda kronik psikiyatrik hastalık değişkeni açısından toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkisine yönelik daha fazla çalışmalar yapılabilir.

5. Ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin farklılığından dolayı ana babalar psikolojik açıdan olumlu veya olumsuz yönde etkileniyor olması, toplumsal cinsiyet rollerine de yansımaları nedeniyle aileler bu konuda bilinçlendirilmelidir.

6. Meslektaşlarımız hem bireysel hem de grup olarak psiko-eğitim çalışmaları düzenleyerek, ana baba tutumları hakkında farkındalık sağlayabilirler.

KAYNAKÇA

- Alptekin, D. (2014). Çelişik Duygularda Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı Sorgusu: Üniversite Gençliğinin Cinsiyet Algısına Dair Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 32, 203-211.
- Altınova, H. H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik güvenilirlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 24 (2), 9-22.
- Altuntaş, O. ve Altınova, H. H. (2015). Toplumsal Cinsiyet Algısı İle Sosyo-Ekonomik Değişkenler Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. *Turkish Studies International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(6), 83-100.
- Akın, A. ve Demirel, S. (2003). Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 25 (4):73-82.
- Aydın B., Kavuncu, N. (1991). Farklı Sosyo-Ekonomik Düzeylerdeki Lise Öğrencilerinde Cinsiyet Rollerinin Araştırılması. *Psikolojik danışma ve rehberlik dergisi*, 1 (2), 53-65.
- Baumrind, D. (1971). Harmonious Parents and Their Preschool Children. *Developmental Psychology*, 4(1, Pt.1), 99-102. <https://doi.org/10.1037/h0030373>
- Conger, R. D., Conger, K. J., Elder, G. H., Lorenz, F. O., Simons, R. L. & Whitbeck, L. B. (1992). A Family Process Model of Economic Hardship and Adjustment of Early Adolescent Boys. *Children Development*, 63, 526-541.
- Çeçen, A. R. (2008). Öğrencilerinin Cinsiyetlerine ve Ana Baba Tutum Algılarına Göre Yalnızlık ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 6(3), 415-431.
- Çelik, Ç. (2010). *Üniversite Öğrencilerinin Çocukluk Çağı Örselenme Yaşantılarının Kendilik Algısı ve Boyun Eğici Davranışlar Üzerine Etkisi* (Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Darling, N., & Steinberg, L. (1993). Parenting Style as Context: An Integrative Model. *Psychological Bulletin*, 113(3), 487-496. doi:10.1037/0033-2909.113.3.487
- Deaux, K. ve Lewis, L. (1984). Structure of Gender Stereotypes: Interrelationships Among Components and Gender Label. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46(5), 991-1004. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.46.5.991>
- Demir, Y., Kumcağız, H. (2015). Öğrencilerin Anne Baba Tutumlarını Algılama Biçimleri ve Şiddete Eğilimleri. *Turkish Studies*, 10/2, 221-234. doi:10.7827/TurkishStudies.7696

- Dökmen, Y. Z. (2010). *Toplumsal Cinsiyet Sosyal Psikolojik Açıklamalar*. Ankara: Remzi Kitabevi. Erişim Adresi: https://kupdf.net/download/z-y-d-ouml-kmen-toplumsal-cinsiyet-sosyal-psikolojik-a-ccedil-305-klamalar_5afcbdc2e2b6f57472a95816_pdf
- Dursun, A. (2010). *Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Davranış Problemleriyle Anne-Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Dyavanoor, B. D., & Jyoti, D. M. (2017). Parents' Attitudes and Beliefs: Their Impact on Children's Development. *International Journal of Physical Education and Sports Sciences*, 11(18), 241-243.
- Elder, G. H. (1965). Role Relations, Sociocultural Environments, and Autocratic Family Ideology. *Sociometry*, 28(2), 173. doi:10.2307/2785649
- Erdoğan, Ö. ve Uçukoğlu, H. (2011). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Anne-Baba Tutumu Algıları ile Atılganlık ve Olumsuz Değerlendirilmekten Korkma Düzeyleri Arasındaki İlişkiler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 51-72.
- Erken, H. (2006). Toplumsal Cinsiyet Olgusu Temelinde Mesleğe İlişkin Rol ve Aile içi Rol Etkileşimi: Türk Silahlı Kuvvetlerindeki Kadın Subaylar. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 0(15), 247-279.
- Gönen, G. (2014). *Algılanan Anne Baba Tutumunun Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Çarpıtmaları ve Kişilik Yapıları ile İlişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi) Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Gündoğdu, Y. B. (2016). Psikanalitik Kişilik Kuramlarına Göre Gelişim ve Değişimin İmkânı. *Turkish Studies*, 11/17, 373-404. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.10020>
- Öngen, B., Aytaç, S. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları Ve Yaşam Değerleri İlişkisi. *Sosyoloji Konferansları*. No: 48: 1-18.
- Kahraman, L., Kahraman, A. B., Ozansoy, N., Akıllı, H., Kekillioğlu, A. ve Özcan, A. (2014). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Algısı Araştırması. *Turkish Studies*, 9(2), 811-831.
- Kars, S., Bektaş, Ö. ve Akyürek, G. (2019). Ergenlerde Anne-Baba Tutumu, Duygu Düzenleme ve İyilik Hali Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ergoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 7 (2), 97-104. DOI: 10.30720/ered.449896
- Kulaksızoğlu, A. (1998). *Ergenlik Psikolojisi*. Remzi Kitabevi. İstanbul. 6. Basım 2004. Erişim adresi: <https://www.slideshare.net/meryembal14/ergenlik-psikolojisi-adnan-kulakszolu>
- Kuzgun, Y. (2019). Sosyo Ekonomik Düzey ve Psikolojik İhtiyaçlar. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 20(1), 55-68. DOI: 10.1501/Egifak_0000001076

- LeMoyne, T., & Buchanan, T. (2011). Does “Hovering” Matter? Helicopter Parenting And Its Effect On Well-Being. *Sociological Spectrum*, 31(4), 399-418. doi:10.1080/02732173.2011.574038
- McHale, S. M., Crouter, A. C. ve Tucker, C. J. (1999). Family Context and Gender Role Socialization in Middle Childhood: Comparing Girls to Boys and Sisters to Brothers. *Child Development*, 70, 990-104.
- Öztürk, N. & Kutlu, M. & Atlı, A. (2011). Anne-Baba Tutumlarının Ergenlerin Karar Verme Stratejileri Üzerindeki Etkisi (The Effect of Parents' Attitudes on Adolescents' Decision- Making Strategies). *Inonu University Journal of Faculty of Education*. 12, 45-64.
- Palut, B. (2008). Düşünme Stilleri ve Anne baba Tutumları Arasındaki İlişki. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24: 01-11.
- Powell, G. N., & Greenhaus, J. H. (2009). Sex, Gender, and Decisions at the Family → Work Interface. *Journal of Management*, 36(4), 1011-1039. doi: 10.1177/0149206309350774
- Sümer, N., Gündoğdu Aktürk, E., ve Helvacı, E. (2010). Anne-Baba Tutum ve Davranışlarının Psikolojik Etkileri: Türkiye’de Yapılan Çalışmalara Toplu Bakış. *Türk Psikoloji Yazıları*, 13(25), 42-59.
- Sümer, N., & Güngör, D. (1999). Çocuk Yetiştirme Stillерinin Bağlanma Stilleri, Benlik Değerlendirmeleri ve Yakın İlişkiler Üzerindeki Etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 14(44), 35–58.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*, 6th Ed. Northridge. CA: California State University.
- Terzioğlu, F. ve Taşkın, L. (2008). Kadının Toplumsal Cinsiyet Rolünün Liderlik Davranışlarına ve Hemşirelik Mesleğine Yansımaları. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12 (2), 62-67.
- Tümkaya, S., Çelik, M., ve Aybek, B. (2010). Ergenlerin Kişilerarası İlişkilerini Etkileyen Sosyal Yaşantı Değişkenlerinin İncelenmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 163-178.
- Van Ingen, D. J., Freiheit, S. R., Steinfeldt, J. A., Moore, L. L., Wimer, D. J., Knutt, A. D., Scapinello S., Roberts, A. (2015). Helicopter Parenting: The Effect of an Overbearing Caregiving Style on Peer Attachment and Self-Efficacy. *Journal of College Counseling*, 18(1), 7-20. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2015.00065.x>
- Vatandaş, D. (2011). Toplumsal Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerinin Algılanışı. *Istanbul Journal of Sociological Studies*, 0(35), 29-56.
- Yavuzer, H. (1986). *Ana-Baba ve Çocuk*. Remzi Kitabevi. İstanbul. 29. Basım. 2019.

Yıldırım, O., Sezer, Ö. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Algılanan Anne Baba Tutumlarına Göre Kendilerini Değerlendirmelerinin ve Kardeş İlişkilerinin İncelenmesi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 1(1), 86-117.

Zeyneloğlu, S. (2008). *Ankara'da Hemşirelik Öğrenimi Gören Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK-A

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Cinsiyet	Kadın Erkek
Yaş	18-22 23-27
Anne Eğitim Düzeyi	İlköğretim ve altı Lise Mezunu Üniversite ve üstü
Baba Eğitim Düzeyi	İlköğretim ve altı Lise Mezunu Üniversite ve üstü
Kaç kardeşsiniz?	1 2-3 4 ve üstü
Ailenizin ortalama geliri nedir?	Düşük gelir Orta gelir Yüksek gelir
Anne ve Babanızın şuanki durumu aşağıdakilerden hangisidir?	Evli Boşandı-Ayrı yaşıyorlar Annem ve/veya babam vefat etti
Kiminle yaşıyorsunuz?	Yalnız yaşıyorum Aile ile yaşıyorum Arkadaş ile yaşıyorum Yurtta yaşıyorum
Kronik medikal bir hastalığınız var mı?	Var Yok
Kronik psikiyatrik bir hastalığınız var mı?	Var Yok
Medeni durumunuz?	Evli Bekar
Romantik bir ilişkiniz var mı?	Var Yok

ANA BABA TUTUMLARI ÖLÇEĞİ

Size, ana babaların çocuklarını hangi yöntemlerle eğittiğini, çocuklarına toplumsal davranışlar kazandırırken nasıl davrandığını ifade eden cümlelerden oluşan bir liste verilmiştir. Sizden istenen, bu cümleleri okuyup bunların annenizin ya da babanızın sizi eğitirken genellikle benimsediği davranışlara ne derecede benzediğini, onların tutumuna ne kadar uyduğunu düşünerek “Hiç Uygun Değil” ibaresinden “Tamamen Uygun” ibaresi arasında beşli dereceleme yaparak maddelerin karşısına seçeneklerden en uygun bulduğunuzu işaretlemenizdir.

A) Hiç uygun değil B) Pek uygun değil C) Biraz uygun D) Çok uygun E)

Tamamen uygun

	Hiç Uygun Değil	Pek Uygun Değil	Biraz Uygun	Çok Uygun	Tamamen Uygun
1. Bana her zaman güven duygusu vermiş ve beni sevdiğini hissettirmiştir.					
2. Çok yönlü gelişmem için beni olanakları ölçüsünde desteklemiştir.					
3. Her yaptığım işin olumlu yanlarını değil kusurlarını görmüş ve beni eleştirmiştir.					
4. Her zaman başıma kötü bir şey geleceğim gibi beni koruyup kollamaya çalışır.					
5. Aramızdaki ilişki ona içimi açmaya cesaret edemeyeceğim kadar resmidir.					
6. Arkadaşlarımı eve çağdırmama izin verir, geldiklerinde onlara iyi davranırdı.					

7. Elinden geldiği kadar, her konuda benim fikrimi almaya özen gösterir.					
8. Çevremizdeki çocuklarla beni karşılaştırır, onların benden daha iyi olduklarını söylerdi.					
9. Bana hükmetmeye çalışır.					
10. Bugün bile alışverişe çıkacağım zaman, kandırılacağımı düşünerek benimle gelmek ister.					
11. Benden her zaman gücümün üstünde başarı beklemiştir					
12. Fiziksel ve duygusal olarak kendisine yakın olmak istediğim zaman soğuk ve itici davranırdı.					
13. Sorunlarımı onunla rahatlıkla konuşabilirim.					
14. Neden bazı şeyleri yapma ya da yapmamam gerektiğini bana açıklar.					
15. Birlikte olduğumuz zamanlar ilişkimiz çok arkadaşçadır.					
16. Kendi istediği mesleği seçmem konusunda beni zorlamıştır.					
17. Sevmediğim yemekleri, bana yarayacağı düşüncesi ile zorla yedirirdi.					

18. Sınavlarda hep üstün başarı göstermemi istemiştir.					
19. Kendimi yönetebileceğim yaşlarda bile gittiği her yere beni de götürür, benim evde yalnız kalmamdan kaygılanırdı.					
20. Evde bir konu tartışılırken görüşlerimi söylemem için beni teşvik eder.					

TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Değerli Katılımcı, aşağıda sizinle ilgili ifadeler bulunmaktadır. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyunuz ve sizi en iyi tanımlayan seçeneği işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Sizden beklenen içtenlikle cevap vererek bilimsel bir çalışmaya yardımcı olmanızdır. Lütfen bütün sorularla ilgili görüşlerinizi ifade ediniz.

☞ **Hiç katılmıyorum** ① **Katılmıyorum** ② **Kararsızım** ③ **Katılıyorum**

④ **Tamamen Katılıyorum** anlamına gelmektedir.

1. Erkeklerin ev işlerine yardım etmede kızlarla aynı sorumlulukları vardır.	⑤	①	②	③	④
2. Ev işleri cinsiyete göre paylaştırılmamalıdır.	⑤	①	②	③	④
3. Erkek aileden sorumlu olduğu için kadın ona itaat etmelidir.*	⑤	①	②	③	④
4. Bir kadın eşine ters davranmamalıdır.*	⑤	①	②	③	④
5. Bir kadından ziyade bir erkeği ağlarken görmek daha kötüdür.*	⑤	①	②	③	④
6. Kızlar erkeklerden daha derli toplu ve temiz olmalıdır.*	⑤	①	②	③	④
7. Erkekler sadece sorumlu olduğu konularla ilgilenmelidir.*	⑤	①	②	③	④
8. Erkekler kızlara göre farklı şekilde yetiştirilmelidir.*	⑤	①	②	③	④
9. Arkadaş çevreme göre, gelecekteki ev içi faaliyetlerim mesleki faaliyetlerimden daha önemlidir.*	⑤	①	②	③	④
10. Bir babanın temel sorumluluğu maddi konularda çocuklarına yardım etmektir.*	⑤	①	②	③	④

ANA BABA TUTUMLARI ÖLÇEĞİ KULLANIM İZİNİ

Re: Ana Baba Tutum Ölçeği İzin hk.

November 15, 2020, 12:42 AM

Kimden [JALE ELDELEKLİOĞLU](#) >

Gizle

Kime [Mebrure Koyuncuoğlu](#) >

Merhaba Mebrure,ölçeği üniversite öğrencileri üzerinde kullanabilirsin. İyi çalışmalar.

On Sat, Nov 14, 2020 at 7:39 PM Mebrure Koyuncuoğlu [REDACTED] wrote:

Merhaba,

Ben Mebrure Koyuncuoğlu. İstanbul Gelişim Üniversitesi Klinik Psikoloji yüksek lisansı bölümüne devam etmekteyim, şuan tez aşamasındayım. Tezimde Ana Baba Tutumu için Kuzgun ve Eldelekliolu (2005) Ana Baba Tutum Ölçeği'ni kullanmak istiyorum. İzin için size ulaşmak istedim. Tez çalışmamda ölçeğinizi kullanabilir miyim? Cevabınız için şimdiden teşekkürler.

TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ TUTUM ÖLÇEĞİ KULLANIM İZİNİ

Re: Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği izin hk.

November 13, 2020, 10:05 PM

Kimden [fuad bakiöğlu](#) >

Gizle

Kime [Mebrure Koyuncuoğlu](#) >

Mebrure merhaba
Ölçeği alışmanızda kullanabilirsiniz
Kolaylıklar dilerim
Dr öğretim üyesi Fuad Bakiöğlu
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

13 Kas 2020 Cum 20:58 tarihinde Mebrure Koyuncuoğlu   şunu yazdı:

Merhaba,

Ben Mebrure Koyuncuoğlu. İstanbul Gelişim Üniversitesi Klinik Psikoloji bölümünde yüksek lisansı tez aşaması dönemine devam etmekteyim. Tezimde Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumu için geliştirdiğiniz ölçeği kullanmak istiyorum. İzin için size ulaşmak istedim. Tez çalışmamda ölçeğinizi kullanabilir miyim?

Cevabınız için şimdiden teşekkürler.

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

ETİK KURUL KARAR ÖRNEĞİ

TOPLANTI TARİHİ: 07.04.2021
TOPLANTI SAYISI: 2021-12

KARAR NO: 2021-12-15: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Klinik Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı 190624001 numaralı Mebrure KOYUNCUOĞLU' nun "Anne-Baba Tutumu İle Toplumsal Cinsiyet Rollerini Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu çalışması hakkında yapılacak anket sorularının, etik kurallara uygun olup olmadığını tespit etmek üzere, Etik Kurulumuzun 13.01.2021 tarih ve 2020-32 sayılı toplantısında, İGÜ Etik Kurul Yönergesinin 12(1) maddesine göre değerlendirme yapmak üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının raporları incelenmiş olup, ilgili çalışmada yer alan bilimsel araştırmanın etik kurallara uygun olduğuna oy birliği ile karar verildi.

